

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Leto XXXIV
GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO



Ziri - V petek dopoldne so žirovsko Alpine obiskali predsednik predstavničev SRS Viktor Avbelj in člana dr. Marijan Breclj in Tone Bole. S predstavniki Alpine in Škofjeloške občine so se pogovarjali o problemih obutvene industrije in delovnih uspehov ter težavah Alpine, posebej te o izvozu, saj je ta žirovska delovna organizacija med največjimi občinskim in tudi gorenjskimi izvozniki. Foto: M. Ajdovec

Na izlet z Glasom

V Tamar in na srečanje orgličarjev

V sodelovanju s turistično agencijo Alpetour in gostiščem Stari Mayr - TOZD Jelen smo pripravili zanimiv izlet s kulturno zabavnim programom za naše bralce.

Na pot se bomo podali v soboto, 19. septembra. Krenili bomo ob 7. uri izpred hotela Creina in nadaljevali mimo Nakla, skozi železarske Jesenice in se ustavili v Kranjski gori, da malo predahnemo, si ogledamo lepote narave tja proti Vršiču, Prisojniku in se osvežimo v bližnjem gostišču. Pot nas bo vodila ob Savi, kjer se bomo ob njenem izviru, pri Zelenici, za kratek čas ustavili ter si ogledali njen izvir. Nadaljevali bomo proti Ratečam in se ustavili v Planici pod Poncami ob naših smučarskih skakalnicah in letalnicah. Tu bo za razgovor, medsebojno spoznavanje in ogled nekoliko daljši postanek, saj smo za tu pripravili tudi prigrizek, da laže pričakamo konsilo. Pot nas bo vodila v eno izmed naših najlepših gorskih dolin, v Tamar, iznad katere se dvigajo strme in prepadne stene Mojstrovke, simbol naših gora Jalovec in še drugi vrhovi. Tu bomo pretegnili od vožnje skrčene ude in se naužili sivega zraka. Vračali se bomo proti domu ter ogledali Vrblo in rojstno hišo pesnika Franceta Prešerena. Približno ob 13. uri se bomo usedli na avtobus in se odpeljali na kosiško v gostišče Stari Mayr v Kranj. Dogovorili smo se, da nas postrežojo z domačo juho in specialiteto tega gostišča kranjsko pečenko.

V Iskri tudi prizadetno skrbijo za reševanje stanovanjskih vprašanj zaposlenih, za rekreacijo, za družbeni standard in se vključujejo v razvoj kraja. Zelo dobro so razvili informiranje, aktivni so samoupravni organi in organizacije. Iskra je ogromno prispevala za samo Lipniško dolino in občino, saj ima 350 delovnih mest, nekaj čez 500 pa jih je v Iskri Otoče. Delavci so torej dobili zaposlitev doma.

Predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Vinko Hafner, ki je čestil delovnemu kolektivu Iskri k delovnemu jubileju, je poudaril, kako velik pomen ima delovna organizacija v tem predelu, obenem pa je največ govoril o težavnem gospodarskem položaju v državi. Več in bolje delati je edino zanesljiva pot, po kateri naj bi prišli iz sedanjih gospodarskih težav, obenem pa bi moralis dosledno odpravljati vse slabosti, ki se pojavljajo. Delovne organizacije naj bi s preusmeritvijo in kvalitetnimi proizvodnimi programi težile k čim večjemu izvozu, povečale produktivnost in zagotovile ustrezni delovni in živiljenjski standard zaposlenih delavcev.

Na Iskrini svečanosti v Lipnici, kjer so pripravili tudi lep kulturni program, so podelili najbolj zaslужnim delavcem priznanja.

D. Sedej

Ponosen bi bil maršal

Brdo — Ponosen je bil maršal Tito ob obetavnem naračaju, ki se je razvijal iz njegovih skraških besed, lipicank Lipice in Jadranske. Še bolj vzradoščen bi bil v nedelji, ko so se vrata Brda odprala za vse ljubitelje konjereje in konjeniškega športa in je član sveta federacije Ivan Maček-Matija slovensko predal namenu nov hipodrom z 800 metrov dolgo kasaško stezo, tribuno za deset tisoč gledalcev, bokse za 75 konj in druge spremljajoče objekte. Blizu dvajset tisoč gledalcev, med njimi tudi Viktor Avbelj, Miha Marinko in drugi družbenopolitični delavci, so se zbrali ob pridobitvi. V imenu predsediteljev je izrekel dobrodošlico na Titovem Brdu predsednik konjeniškega kluba Brdo Filip Bizjak-Lipe. Predsednik Konjeniške zveze Slovenije generalmajor Miha Petrič je zatem poudaril, da se z otvoritvijo hipodroma in kasaškim tekmovanjem uresničuje Titova in Kardeljeva želja in pobuda. Ta pa je tudi del naših skupnih prizadevanj za izpol-

nitev družbenih ciljev konjereje in konjeniškega športa.

Konjeniški klub in rejni center sta se v nedeljo prvič predstavila javnosti kot prireditelja vrhunskega kasaškega tekmovanja, posvečenega spominu na maršala Tita in 40. obljetnici vstaje jugoslovenskih narodov in narodnosti. Maršal je ob vsaki priložnosti znal zastaviti dobro besedo za konja. V njih ni videl le delovne sile. Zavzemal se je za konja v novi vlogi, za konja za turistične, športno-rekreativne in obrambno-vojaške potrebe.

Spominsko dirko maršala Tita je dobila Fegrina z voznikom Antonom Slavičem, Dimitrijem MS Marka Slavič ml. je bila druga in tretja Lepeša iz konjeniškega kluba Brdo z voznico Angelo Škofic. V odmoru med sedmimi dirkami so se predstavili lipicanci iz kobilarnice Lipica. Spominska dirka maršala Tita bo postala tradicionalna in bo na sporednu vsako leto v prvih dneh septembra.

C. Zaplotnik

V SREDISCU POZORNOSTI

Tarnanje ne pomaga

Za dva dni so se na skupnem seminarju v Poljčah pri Begunjah zbrali slovenski predsedniki in sekretarji občinskih sindikalnih svetov, da bi skupaj s člani republiškega sindikalnega sveta spregovorili o uresničevanju resolucije o družbenoekonomskem razvoju Slovenije letos in o pripravah na 3. konferenco zvez Sindikatov, ki bo spregovorila o socialni politiki in povezavi z našim gospodarjenjem.

Kot že tolkokrat so predsedniki in sekretarji povedali vsak svoje o svoji občini, o problemih v njihovih delovnih organizacijah in vsi po vrsti znova ugotavljali, da je izvoza preveč, izvoza pa premo, več na klinirško kot na konvertibilno področje, da manjka kvalitetnega reproducija materiala, da je dostikrat prav zaradi tega že izvozeno blago zavrnjeno, da cene rastejo nezadržno, realni osebni dohodki delavcev vedno bolj padajo, pri tem pa so finančni rezultati sorazmerno zadovoljivi.

Ugotovitve, ki smo jih slišali že tolkokrat. Večkrat je izvenelo tako, kot da je vsak hotel tudi malec potarnati, upravičiti svojo občino, češ, tako je pri nas in samo splošne razmere so krive, da ni bolje, da ni večjega izvoza, da so nizki osebni dohodki in cene pač morajo gor, če hočejo delavci sploh dobiti osebne dohodke.

Na koncu so spoznali, da ni treba v delovnih organizacijah gledati zgolj dohodka. Pomembna je kvaliteta dela, kolikšen je škart, kako učinkovito so izkoristene delovne ure. Gledati je treba gospodarjenje kot celoto, ne le tiste številke, ki jih ob koncu julija potegnejo skupaj računovodje in pokazejo dohodek. Lahko so osebni dohodki višji, če se bolje dela, več naredi, če se uniči manj materiala.

Pri oblikovanju osebnih dohodkov se upoštevajo le dohodek in dosežen izvoz. Kaj pa ostali kazalci? Ti največkrat ne, ker bi ga gotovo znižali ...

Znova se bomo zavzeli, da bi stvari šle pri nas drugače. Da bi izvajali toliko, kot moramo, in uvozili toliko, kot res nujno potrebujemo, da bi ustvarili take razmere, da bodo delavci začeli razmišljati, od kod njihov dohodek, kajti resnično pomembna je le kvaliteta dela. Da bomo vendarle že segli po tistih programih, ki ležijo v predelih, pa bi lahko pripomogli k manjši odvisnosti od uvoza. Da bomo imeli do izguba več selektivnih odnos: kjer je za izgubo krivo nedelo, nered, je treba stvari zaostriiti. Res je, da za take ni pripravljenih nobenih pametnih sankcijskih programov. »Gajžja« je prepogosto le za delavca, ne pa tudi za tiste, ki so dolžni stvari spremeniti.

D. Dolenc



Poljče — Predsedniki in sekretarji slovenskih občinskih sindikalnih svetov so se pretekel četrtek in petek zbrali v Poljčah na skupnem seminarju, kjer so odkrito spregovorili o uresničevanju resolucije o družbenoekonomskem razvoju SRS v letu 1981, o pripravah na 3. konferenco slovenskih sindikatov, o socialni politiki, o uresničevanju stališč in resolucije 3. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije pa o več organizacijskih vprašanjih, kot so priprave občin na zborov osnovnih organizacij in volitev prihodnjem letu. — Foto: D. Dolenc

Dan planincev, borcev in aktivistov na Krvavcu

Planinsko društvo Kranj je letos organizator tradicionalnega srečanja slovenskih planincev, ki bo v nedeljo, 13. septembra ob 11. uri pri planinskem domu planinskega društva Kranj na Krvavcu. Osrednja slovenska prireditve najbolj monične telesnokulture organizacije bo zdržana tudi s srečanjem borcev in aktivistov na Jezercih ob spomeniku padlim Kokrškega odreda in II. grupe odredov.

Na predvečer srečanja bo zasedal glavni odbor Planinske zveze Slovenije in spregovoril problematični planinski postojanki, transporta in vzdrževanja. Na planinskem večeru bo zagnal kres, ob njem pa se bodo zbrali številni gorniki, med njimi tudi dr. Miha Potočnik, ki bo ob tej priložnosti nanihal nekaj utrinkov iz svojih spominov na planinstvo.

V nedeljo se bodo ob 10. uri pri spomeniku na Jezercih zbrali borcev in aktivistov, ob 11. uri pa se bo srečanje nadaljevalo s skupno slovensnostjo pri planinskem domu na Gospinca. Ljubiteljem planin bo spregovoril republiški sekretar za ljudsko obrambo Martin Košir. Podeljevalo bo priznanja tistim, ki so v minulem letu pokazali največ prizadevanja na področju organizacije planinstva. Zlate zname Planinske zveze Slovenije bodo prejeli vojna pošta 1098 v Kranju. Uprava za notranje zadeve Gorenjske in enota letalske milice. Sledil bo kulturni program s planinskim srečanjem in pohodom na bližnje vrhove.

Ko se bo na Krvavcu zbrala slovenska planinska srečanja, se bodo odprla pereča vprašanja našega planinstva, vse od posegov v prvočitno gorsko naravo do večjega izkoristka tu-

V Bistrici kmalu telefoni

Tržič — Pred dvema letoma so v podjetju za PTT promet v ranju in v tržiških delovnih organizacijah odločili, da v Bistrici zamenjajo skromno telefonsko omrežje. Sporazum je bil sklenjen, kjer pa je pristopila tudi kraljica skupnosti Bistrica oziroma prebivalci, ki so želeli dobeti telefonski priključek v stanovanju.

Ob dvajsetletnici podjetja so bili, da sloni nadaljnji razvoj na

Kabelsko omrežje je že polovno. Delavci PAP so se lotili razkritiranju hišnih priključkov in zagotavljajo, da bo delo sklenjeno najkasneje konec oktobra. Teden bodo v Bistrici tudi zabremeni. Kranjsko PTT podjetje je pogodbe z bodočimi kraljicami telefonov — teh je v Bistrici 366 — in jim ponuja že testirane aparate.

Se pojasnilo tistim, ki jih znam, kako je s ceno za telefonski priključek. Ta naj bi v vsej Sloveniji veljala enotno 12.000 dinarjev. Vendar ne povsod. V podjetju za PTT promet v Kranju so spovedali, da taka cena velja le tam, kjer se naročniki priključuju na že zgrajeno telefonsko omrežje, to je predvsem v večjih naseljih središčih. V Bistrici pa je za "čisto" naložbo. Torej je priključka enaka kot je napisano v pogodbi, to je 15.000 dinarjev za lastnika, razliko v skupini 70 odstotkov pa krije podjetje za PTT promet del iz Kranja in tržiško združeno delo. H.J.

Kako na Krvavec

Prevoz do Krvavca je možen z osebnim avtomobilom skozi Cerklje in Grad preko Ambroža na Jezerca. Žičnica bo ob dnevu planinstva, borcev in aktivistov najbolj odprtih telesnokulture organizacije.

D. Z.

PO JUGOSLAVIJI

Zdravniški kongres

V centru »Sava« se je v nedeljo začel svetovni kongres preventivne medicine. V treh dneh trajanja kongresa zdravniki iz 30 držav razpravljajo o problemih pri preprečevanju in zmanjševanju bolezni srca in ozilja, zdravstveni zaščiti občutljivih skupin prebivalcev, o preprečevanju množičnih obolenj in podobnem. Doslej največje zborovanje zdravnikov pri nas je v imenu pokrovitelja – zveznega izvršnega sveta, pozdravil predsednik zveznega komiteja za delo Svetozar Popovski. Razen njega so na kongresu govorili še nekateri predstavniki in vodilne osebnosti mednarodnih zdravstvenih organizacij, kot so predsednik mednarodne zveze za higieno, preventivo in socialno medicino, predsednik evropskega urada svetovne zdravstvene organizacije in drugi.

Predor pod Učko kmalu nared

Predsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher si je ogledal celotno traso cestnega predora skozi Učko. Po obisku komandne zgradbe predora so predsednika seznanili s sistemom telekomunikacijskih in signalnih naprav ter ventilacijskimi napravami in sistemom razsvetljave v predoru. Upravljanje in nadziranje prometa v predoru bo v celoti pod kontrolo računalnikov, v štirih izmenah pa bo v predoru zaposlenih 38 delavcev. Predor bodo predali namenu 27. septembra.

Povsod varčevanje z energijo

Vsa glavna mesta jugoslovanskih republik in pokrajin bodo letosno zimo imele težave, zato pripravljajo omejitvene programe. Kup sorodnih težav je tudi pri izgubah, z izjemom Skopja so izgube v vseh drugih središčnih porasle. Najmanj kritično je v Ljubljani, najbolj v Prištini, kjer so tudi največje. Skoraj povsod imajo največje izgube v prometu, porasle so izgube v gradbeništvu, zato so predsedniki skupščin jugoslovenskih glavnih mest na posvetu v Ljubljani menili, da je potrebno ti dve gospodarski panogi obravnavati enotno za vso državo.

Srečanje notranjskih aktivistov

Na Kožljevu na Notranjskem so se v nedeljo že petič zapored zbrali notranjski aktivisti in borci NOB. Med približno 3 tisoč udeležencami so bili tudi številni narodni heroji, delegacija borcev iz hrvaškega Cabarja, delegacije domicilnih enot cerkniške in sosednjih občin, govoril pa je predsednik CK ZKS France Popit. To prirsreno srečanje je bilo posvečeno posvetovanju aktivistov notranjskega območja, ki je bilo zadnje dni enainštirištega leta, vodil pa ga je Franc Popit.

Pomnik kurirskega postaja

Na Javorcu v Žirovskem vrhu so v nedeljo odkrili spominsko ploščo v spomin na relejno kurirskega postaja G-9.



»Po žirovski hajki je Gorenjski oddel zadolžil Janka Jelovška, da ustvari relejno kurirskega postaja na območju Žirovskega vrha,« je začel svojo pripoved Franc Fojkar, slavnostni govornik na proslavi ob odprtju spominske plošče relejnega kurirskega postaja G-9 na Javorcu v Žirovskem vrhu. Postaja je bila oblikovana iz že obstoječe terenske postaje, ki je od leta 1942 delovala pod vodstvom okrožnega komiteja Žiri. Postaja je bila najprej v bližini Mrovec v Planinskem, kasneje se je preselila v Staro Oselico in nato v Hobovše. Po zbranih podatkih so bili v G-9 kurirji: Janko Jelovški, Tone

Bogataj-Edo, Pavle Jezeršek-Daki, Janko Kristan-Fazan, Leander Mlinar-Bogdan, Ciril Strlič, Viktor Stajer-Vojtek, Jaka Primožič-Goran in Jože Šubic-Bolte.

Postaja je najprej vzdrževala zvezo s TV-2-a v Kalšah pri Logatcu in s P-7 na Zlatem vrhu. Komandir postaja Janko Jelovški je septembra 1943 šel organizirati terensko postajo SOCA 35, kasnejšo P-32 na Cerkljansko. Tedaj je tudi G-9 začela redno vzdrževati zvezo s to postajo. Zaradi velike razdalje med Hobovšami in Zlatim vrhom se je oktobra 1943 G-9 preselila v Žirovski vrh.

Za zimo 1943/44 si je pri kmetu Merlaku pripravila bunker v steljniku, ki pa je bil izdan. Belogardisti iz Sentjošča so 2. 12. 1943 bunker napadli in ujeti kurirje: Cirila Strliča, Franca Grošča, Ludvika Cigaleta, Rada Jurca, Leandra Mlinarja in Toneta Kavčiča. Pri napadu je bil ranjen tudi gospodar Merlak-Vinko Justin, ranjen pa je bil tudi Stefan Zajc, ki je kasneje umrl v Ljubljani. Vsi ujeti partizani so bili 9. 2. 1944 ustreljeni na Kamnitniku v Škofji Loki, le Leander Mlinar in še neki kurir Ljubljane sta na Vrhniku pobegnila, vendar je Leander Mlinar padel 2. 2. 1944 na Sovodnju kot obveščevalec Vojkove brigade.

Februarja 1944 je bila postaja v Žirovskem vrhu obnovljena. Ko je 11. 5. 1944 kurir Jože Šubic padel od črne roke in je bila G-9 ukinjena. Njena številka je bila prenešena na novo ustanovljeno kurirskega postaja pri Prevojah pri Domžalah.

L. Bogataj

Težko pričakovana gradnja

Oktobra se začenja gradnja študentskega doma Visoke šole za organizacijo dela – Objekt je v zazidalnem načrtu Centra za usmerjeno izobraževanje na Zlatem polju – Naložba blizu 42 milijonov se bo do končane gradnje podražila na 59 milijonov dinarjev – Nov dom bo povečal vpis na VSOD

Kranj – Visoka šola za organizacijo dela je skupaj z občinsko skupščino v Kranju že 1976. leta začela s pripravami na gradnjo študentskega doma, ki naj bi tretjini študentov omogočil bivanje in naj bi spadal v okvir zazidalnega načrta Centra za usmerjeno izobraževanje na Zlatem polju. Z uresničevanjem večletnih načrtov nameravajo začeti že prihodnji mesec, ko bo izbran izvajalec del, do konca prihodnjega leta pa nameravajo dom že zgraditi.

Problem neurejenega bivanja študentov trenutno rešujejo z »izposojanjem« kapacitet pri dijaškem domu, vendar v prihodnjih letih, ko bo usmerjeno izobraževanje privabilo v Kranj več dijakov, ta rešitev ne bo več mogoča. Prav zato so se pri VSOD odločili za gradnjo študentskega doma. Lokacijo bo poleg dijaškega doma Iva Lole Ribarja in bo njegov zrcalni trakt. Povezovali ju bodo le hodnik, jedilnica in trim soba, ostali prostori pa bodo ločeni, kar bo omogočilo tudi uveljavljanje ločenega domskega reda.

Študentski dom predstavlja drugo fazo gradnje dijaškega doma na Kričevi cesti 53, kjer v prihodnje nameravajo zgraditi popoln Center usmerjenega izobraževanja. Inve-

stitor je zato sklenil samoupravni sporazum z domom učencev Ivo Lola Ribar, po katerem bo slednji prevzel vso upravo tudi nad novo zgrajenim študentskim domom. Leta je za zdaj načrtovan za 140 leti. Sobe bodo dvoposteljne, prirejene specifičnim potrebam študentov, opremljene tudi s čajnimi kuhinjami in hlađilnimi komorami. V vseh drugih značilnostih pa je študentski dom projektiran tako, da se ob morebitni nezasedenosti in povečanih potrebah srednješolcev spremini v dijaški dom.

Sredstva za gradnjo je prispevala Izobraževalna skupnost Slovenije, značajo pa 41.418.000 dinarjev. Potrdile sta jo tudi republiški izvršni svet in zbor podpisnikov družbenega dogovora o gradnji dijaških in študentskih domov v Sloveniji. V letu in pol, kolikor predvidevajo za gradnjo, se bo naložba podražila na kakih 59 milijonov dinarjev.

Študentski dom, kakor predvideva investitor VSOD, bo v Kranj privabil več študentov iz bolj oddaljenih občin, ki za zdaj predstavljajo le tretjino. Zaradi premajhnih možnosti bivanja v Kranju je bil za te študente predviden študij ob delu.

D. Žlebir



Mojsstrana – V četrtek, 3. septembra, je obiskala jeseniško občino skupina namibijskih študentov, ki so na šestmesečnem tečaju v mednarodnem centru za razvoj dežel v razvoju v Ljubljani. Študentje iz Namibije so si že ogledali nekatere kraje in mesta v Jugoslaviji. Na jeseniškem obisku so se pogovarjali o celodnevni šoli v osnovni šoli Tone Čufar na Plavžu, obiskali Gorenjska oblačila na Javoriku ter Kranjsko goro in Rateče. – Foto: D. Šedej



NAS SOGOVORNIK

Silva Polajnar

Mladi morajo ostati na kmetijah

Tržič – Pred dobrimi šestimi leti je pri občinski konferenci ZSMS Tržič zaživel aktiv mladih kmetovalcev. Povezal naj bi blizu sedemdeset mladih kmetov, kolikor jih je v tržički občini, in jim z maličnimi oblikami strokovnega izobraževanja pomagal k čim večjemu kusu kruha.

»Žal smo jih doslej pritegnili komaj dobro polovico,« pravdi predsednica aktiva Silva Polajnar. »Nekateri se trmašči hujšajo na preobilico dela. Prostega časa je na kmetijah malo, kljub temu pa bi radi v aktiv povezali vse mlade z ravninskimi in hribovskimi kmetijami.«

»Naše delo temelji predvsem na strokovnih predavanjih in ekskurzijah. Tako so člani aktiva zanimali pri predavanju o gojenju povrtnin, o higieniskem pridobivanju mleka, uporabi umetnih gnojil, o porodništvu ter boleznih domačih živali, za jesen pa pripravljamo predavanje o popravilu in vzdrževanju kmetijskih strojev.«

Pravkar so si mladi tržički kmetje ogledali sejem v Gornji Radovljici na njem je njihova ekipa traktoristov osvojila tretje mesto – bili so kobilarni v Lipici, na kmetijskem sejmu na Koroškem, v tovarni gospodarjenja v Kutini in v centru za vzroje plemenskih bikov v Ptiju. Tudi na različnejših tekmovanjih jih ne manjka. Redni gostje so na regionalnih tekmovanjih traktoristov, na tekmovanju koscev in grabljic so se ekipo osvojili tretje mesto ter zmagali v posamičnih nastopih, srečanju mladih zadružnikov Slovenije na Vranskem so bili v kmetijskih igrah deveti, najboljši od gorenjskih ekip, in se bi lahko načevali.

»V tržički občini, ki je izrazito industrijska, so čisti kmetje zelo redki,« nadaljuje Silva Polajnar. »Največ jih dela v tovarni in doma. Zaslužek na kmetijah, zlasti hribovskih, je namen prepičel. Razen tega so tu še neoporazumi s starimi, lastniki hiš, ki mlade odvračajo od dela doma. Na to bi radi opozoril, da je tržičko družbenopolitično skupnost. Zato bomo pri občinske konferenci ZSMS pripravili problematsko konferenco na kateri bomo razložili naše težave in skušali najti odgovor predvsem na vprašanje, kako bi hribovskim kmetijam, na katere so ostali le starci ljudje, napravili za mlade bolj privlačne. Ugotoviti bo torej treba, kakšne možnosti dodatnega zaslužka obstajajo. Pri tem mislim predvsem delo na domu, širše pa tudi moralni slekjoprej spregovoriti tudi o kmečkem turizmu, ki je v tržički občini nihče ne spodbuja.«

H. Jelovčan

Mladi na Koroškem

Radovljica – V petek, 14. avgusta, se je devet radovljških brigadirjev udeležilo dvodnevne delovne akcije na Avstrijskem Koroškem v okviru sodelovanja občinske konference ZSMS Radovljica z zamejskimi Slovinci. Akcijo je pripravila Zveza slovenske mladine v Avstriji z namenom, da obnovi znano Peršmanovo domačijo, pomemben kulturni spomenik. Akcija pa ni imela le delovnega značaja. Ze prvi večer so imeli ob taborjem ognju priložnost za pogovor z avstrijskim partizanom, ki je osvetil osvobodilno gibanje na Koroškem med NOB. V programu je bilo tudi srečanje z dr. Jožetom Messnerjem, ki je v predavanju z diapezitivu spregovoril o desnem ekstremizmu na Koroškem in o aktualnih pojavih fašističnega gibanja. Brigadirji so drugi dan akcije obiskali Tavčmanovo domačijo, ki je bila med vojno zatočišče partizanov in naprednih ljudi.

Tako sodelovanje mladih iz občine Radovljica in zamejskimi Slovinci je postal tradicija, še posebej z dijaki Celovške gimnazije. Ti vsako leto obiščejo MDB Stane Žagar na

delovni akciji in se jim za niso pridružijo na delu na trasi in v resnih dejavnostih. Omeniti je še obisk nihovih predstavnikov, ki imajo vsebinski pomen pri seznamu mladih s problematiko, na delovanju in uspehi Koroške vencev pri razreševanju načrtega narodnognega vprašanja.

Prijateljski stiki gasilcev

Radovljica – Na povabilo cev iz Cembra v italijanski polož Trento se je 31 članov, članic in dink gasilskega društva na avgusta udeležilo proslave 100. letnice tamkajšnjega društva. Po nočnem zborovanju v Cembri Begunčani nastopili z moški in ženski desetino v prikazovanju skupnih večin. Množica jih je zeleno pozdravila.

Gasilci so izrazili željo, da bi pisali listino o prijateljstvu.

Slovenci na Koroškem

Praznik ziljskih zadružnikov

CELOVEC – Slovenski informativni in dokumentacijski center SINDOK iz Celovca poroča o izredno uspešni proslaviti 90. obljetnici ustanovitve posojilnice Ziljska Bistrica. V pravi ljudski praznik se je spremenil jubilej zadružnikov, ki so na tem področju začeli pionirska delo in pred devetimi desetletji zaorali ledino na področju kmečke samopomoči. Ustanovili so svojo kreditno zadružno, šesto najstarejšo na Koroškem. Največja pridobitev ob jubileju so novi, modernejši prostori kreditnega in blagovnega oddelka zadružne. Uvod v praznovanje je bil kulturni večer v ljudski šoli v Zahomcu, na katerem so sodelovali tudi gostje iz Slovenije: Sonja Hočev, Ladko Korošec, Rajko Korintnik, Milan Stante in moški zbor Račica iz Šentvida pri Stični. Sledile je tudi podelitev odlikovanj najzaslužnejšim zadružnikom. Pomembna prireditev je bila

J. Kočnik

Premalo na zahod

Tržiško gospodarstvo je v prvem polletju dobro poslovalo – Celotni prihodek je za 42 odstotkov višji kot v enakem lanskem obdobju – Največ težav je v zunanjetrgovinski menjavi, kjer je sklepko porušeno razmerje med izvozom na zahod in vzhod – členska skupčina bo skušala najti rešitve

Tržiš – Podobno kot v prvem tržištu so tudi v polletju finančni rezultati poslovanja tržiškega gospodarstva v primerjavi z enakim lanskim obdobjem ugodni. Vendar pa je vrednost izvoza izjemno dinamična, gibanje cen za surovine in reproduktivne materiale ter cen izdelkov.

Tržiško gospodarstvo je v prvem polletju ustvarilo dobre 4,1 milijarde dinarjev celotnega prihodka oziroma

42 odstotkov več kot lani. Porabljena sredstva so naraščala skoraj z podprtosti odstotek počasneje, zanimali pa je tudi podatek, da so delavci za skladne namenije kar 108 odstotkov več denarja kot v enakem lanskem obdobju. Dohodek je porasel za 46 odstotkov: največ v Tovarni kos in srpov, najmanj pa v temeljni organizaciji kranjskega Grdinca. V zvezi s pomanjkanjem dela v gradbeništvu je komite občinske konfe-

rence zvezje komunistov, ko je obravnaval polletne gospodarske rezultate, priporočil izvršnemu svetu, naj čimprej oceni naložbene namere tržiškega združenega dela za prihodnje leto ter dodal, da bo treba poziviti komunalno urejanje industrijske cone na Mlaki in njeno izgradnjo sploh.

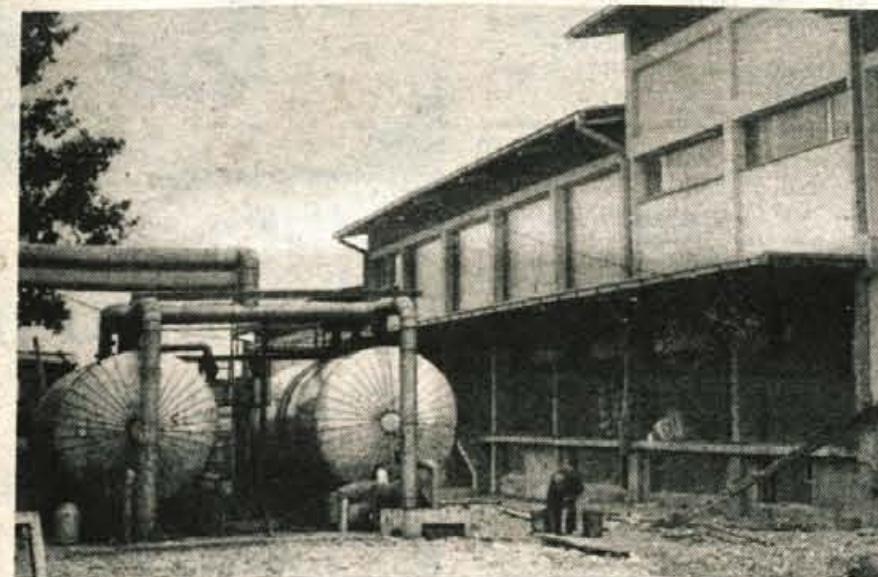
Za prvo letošnje polletje so značilne tudi težave v zunanjetrgovinski menjavi. Letni plan izvoza ni bil ustvaren niti 48-odstotno, zaskrbljuje pa tudi občuten padec deleža prodaje na konvertibilno področje, ki se je z lanskih 83 odstotkov znižal na skromnih 46,6 odstotka. Sicer pa je bila v polletju zunanjetrgovska bilanca ugodna; tovarne so izvozile za 450 milijonov dinarjev izdelkov, uvozile pa le za 229 milijonov dinarjev, to je 30 odstotkov manj kot v enakem lanskem obdobju. Vendar pa po drugi strani administrativna prepoved uvoza opreme že povzroča težave v tržiškem gospodarstvu in ovira celo uredništvo izvoznih naročil za zahodna tržišča.

V zvezi z izvoznimi težavami je izvršni svet skupčine občine Tržič že julija pripravil obširno gradivo s predlogom rešitev za delegate skupčinskih zborov. Ti, žal, niso bili sklepni, zato bo o celotnem sklopu gospodarskih vprašanj beseda na skupčini konec mesece, ko bodo v gradivo vključeni tudi kršitelji dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka in sredstev za osebne dohodke.

V polletju so tržiški delavci za osebne dohodke porabili nekaj več kot 461 milijonov dinarjev oziroma 33 odstotkov več kot lani. Povprečni mesečni osebni dohodek je znašal 9.943 dinarjev, kar ob manjšem številu zaposlenih pomeni 37 odstotkov več kot lani, kljub temu pa je še vedno najnižji na Gorenjskem.

H. Jelovčan

C. Zaplotnik

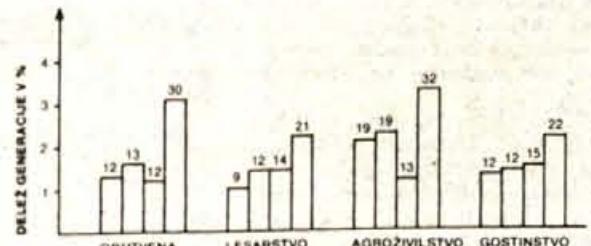


Prve litre mleka bo nova starna v Čirčah predelala v mlečne izdelke v prvi polovici prihodnjega leta. – Foto: C. Z.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRAJNA

nje: drugačna je zlasti mreža šol, spremenjena je seščava programov in smeri, razpis kadrovskih štipendij pa domala nima štipendij za neproizvodne usmeritve.

Ob tem, da se je povečal vpis v agrorazvijalstvo, usnjarištvo, elektro stroko, lesarstvo, gumarstvo in turizem, pa se je glede na družbeno prizadevanja občutno zmanjšal vpis v upravnoadministrativne dejavnosti, v blagovnem in denarnem prometu ipd. Nezadovoljstvo še vedno vzbujajo nekateri deficitarni programi, posebej gradbeništvo.



Več za tehniko in proizvodnjo

Ko tehtamo napore in učinke poklicnega usmerjanja, se srečujemo z vrsto meril. Pogosto se zadovoljimo s primerjavo, če so poklicne odločitve skladne s predhodnimi potrebami združenega dela oziroma z potrebo, ki naj bi bila zrcalna podoba teh potreb. To je za kazalec, o katerem se največ razpravlja in je tako leta v središču družbene pozornosti. Seveda pa (ne)skladnost ne pove vsega. Pomembno je, koliko se posameznikov interesu ujeli z družbenimi potrebami. Ali smo dosegli najboljšo izkoristenočnost človekovih možljivosti v izobraževanju in kasnejše pri delu?

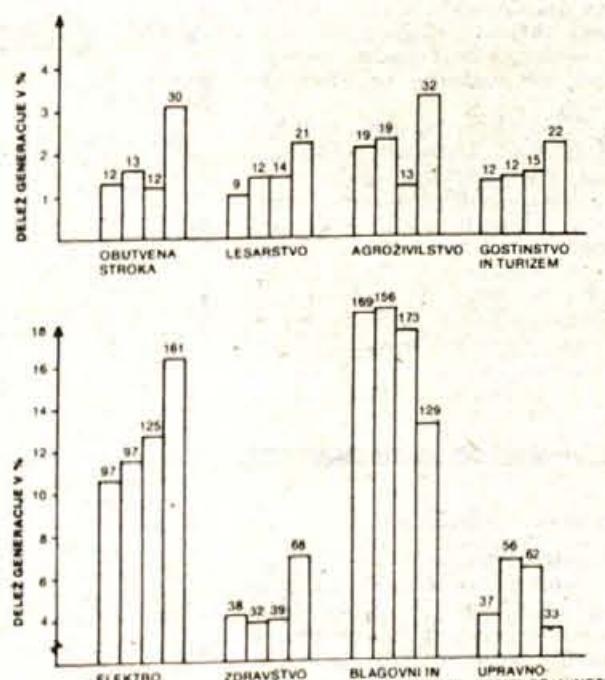
V tem sestavku se lotevamo sprememb pri vpisu kranjskih osmošolcev v zadnjih štirih letih. Primerjava je narejena po panogah, strokah in dejavnostih, saj v usmerjenem izobraževanju učenci ne vpisujejo v poklice, pač pa v vzgojnoizobraževalne programe. To tudi pomeni, da se je neposredno primerjava s preteklostjo pretrgala. Rezultati kažejo, da se je večje delež generacije odločilo za agrorazvijalstvo, gumarstvo, obutev, elektro stroko, zdravstvo; delni napredek kaže tudi v lesarstvu, gumarstvu, prometu in gospodinjstvu, turizmu in kulturi.

Pomembno manjši delež osmošolcev so v panogah zagonovnega in denarnega prometa, kovinsko predelovalno industrije, upravno administrativne dejavnosti, živilstvu ter naravoslovnost-matematične in družbenovjezdne dejavnosti. Manjše padce smo zabeležili v letalniku, kemiji, zelo majhne pa v farmaciji, gozdarstvu, vzgoji in izobraževanju, tisku in papirju.

Vpina nihanja so bila že tudi poprej, vendar je največje spremembe prineslo usmerjeno izobraževa-

Gibanje vpisa kranjskih osmošolcev v zadnjih štirih letih po nekaterih panogah: podatki v zadnjem stolpcu še niso popolni (letašnje leto). Nad stolpci, ki prikazujejo relativna razmerja, to je delež celotne generacije, so zapisana absolutna števila. Kljub nihanjem v preteklosti je največje spremembe prineslo usmerjeno izobraževanje.

D. Babnik
F. Belčič



Zavarovanje posevkov in plodov

Gospodarska in moralna opora

Na Gorenjskem najpogosteje poškoduje kmetijske posevke in plodove toča, ki ima »mlade« predvsem na območju pod Storžičem in Kravcem ter na delu Sorškega polja – V kranjskih občinah je letos stalo kmeta zavarovanje enega hektara polja 350 dinarjev, enako drugo polovico pa je pričaknil občinski samoupravni sklad za izvajanje intervencij v kmetijstvu in prehrani – Ogled povzročene škode po naravnih stihiji in pred spravilom pridelka

Kranj – Uničenje naravnim silam, ki jih kljub obilici znanja le še ne moremo povsem obvladovati, in njenim posledicam se družba »zoperstavlja« tudi s sistemom zavarovanja. Če gre za zavarovanje kmetijskih posevkov in plodov, potem mora kmet v njem videti del svoje gospodarske in tudi socialne varnosti. Minili so namreč tisti časi, ko so ledene kroglice toče v desetih, petnajstih minutah hkrati z uničenjem pridelka zapečatile tudi kmetovo usodo. Danes imajo pridelovalci vse možnosti, da v bojazni pred gospodarskim krahom zavarujejo poljščine proti toči, pozebi, vetru in drugim vremenskim neprilikam.

Na Gorenjskem je bilo lani zavarovanih dva tisoč hektarov polj ali skoraj tretjina vseh družbenih in zasebnih pridelovalnih površin (brez travnikov in pašnikov). Delež je med najvišjimi v Sloveniji, kar je zagotovo tudi posledica ugodnega zavarovanja posevkov. Pred dvema letoma je bilo v zadružnem sektorju kranjske občine zavarovanih le 60 hektarov površin, lani so v zavarovanje vključili plodove in posevke na 1100 hektarih, medtem ko je letos zajetje površin padlo na 1030 hektarov.

Zavarovanje kmetijskih pridelkov – silaščne koruze, pšenice in drugih poljčin ter deloma tudi sadja je na Gorenjskem najbolj značilno za kranjsko in Škofijoško občino, kjer je po razpoložljivih podatkih toča dokaj pogost spremljevalec neurij. Izstopajo področja pod Storžičem, Kravcem ter na delu Sorškega polja (Godešič, Trata). Najmočnejše je del opustošila posevke in plodove predlani in leta po prej. Uničila je velik del pridelka. Zavarovalna skupnost Triglav je samo predlani izplačala kmetom v kranjski občini za 3 milijone dinarjev odškodnine.

Zaporedni in uničujoči naravnih stihij sta doprinesli lani spomladnih koriščenju dogovorja, ki ga je podprt tudi kranjski izvršni svet in pomenu kmetov dolgoročno in sistemsko rešitev. Po tem dogovoru prispeva polovico zavarovalne vsote pridelovalec sam, medtem ko drugi del predstavlja družbeno pomoč iz samoupravnega sklada za izvajanje intervencij v kmetijstvu in prehrani v občini Kranj. Lani je znašala polna zavarovalna premija za hektar pridelka 560 dinarjev, letos se je zaradi večje vrednosti hektarskega pridelka dvignila na 700 dinarjev (kmetje prispevajo po 350 dinarjev). V prvih osmih mesecih so na zavarovalni skupnosti Triglav v Kranju prejeli prijave za 183 škode. Tretjina jih je nastala zaradi toča na žitaricah, ostala na silaščini koruzi.

Cenilci se takoj po zbranih prijavah odpriavijo na ogled in če je poljščina tik pred spravilom, je nastala škoda jasna. V primeru, da je še za začetku rasti ali na eni vmesnih razvojnih stopenj, je treba počakati do jeseni in ponovno ogledati, ali se je recimo od toče okleščena koruza »pobrala« ali ne, koliko je zastala v rasti ipd. To ugotavlja cenilci zavarovalne skupnosti tik pred spravilom, ko je povsem vidno, za kolikšen del je naravna stihija zmanjšala pridelek.

Izkulnje zadnjih dveh let kažejo, da so kmetje tudi zaradi družbenega pomoči ugodno sprejeli zavarovanje posevkov in plodov. Zagotavlja jim del njihove gospodarske trdnosti in pomenu kmetov tudi moralno oporo pri izpadu naročenega ali načrtovanega pridelovanja za trg.

C. Zaplotnik

Izvoz zahteva novo tehnologijo

V kranjski Planiki so 75 odstotkov letnega plana izvoza uresničili že v prvih sedmih mesecih leta – Lahko bi izvozili še več

Kranj – Rekordno leto izvoza so imeli v Planiki lani, ko so planirali za 20 milijonov dolarjev izvoza, izvozili so pa kar za 30 milijonov dolarjev; 8 milijonov dolarjev izvoza so prevzeli dodatno, ker je bilo tako v interesu našega gospodarstva, in ga tudi uresničili.

Za letos so planirali 15.200.000 dolarjev izvoza na zahod in 8.100.000 dolarjev na vzhod. Njihova celotna letna proizvodnja naj bi bila 4.025.000 parov, od katerih jih je 55 odstotkov namenjenih izvozu. Lahko bi več prodali doma, če bi hoteli, saj njihove prodajalne po Jugoslaviji prodajo letno le še tretjino Planinskih čevljev, vse ostalo pa so prodajali drugih jugoslovenskih čevljarov.

Tudi letos so pohiteli z izvozom, kolikor se je le dalo, in do konca julija izvozili že 75 odstotkov planiranega na obe tržišči. Kot se je pokazalo, bi na zahod lahko izvozili najmanj še za tri milijone dolarjev več, toda proti tolikšnemu dodatnemu izvozu na zahod delavcem Planike govorja več dejstev.

Cene surovin in repromaterialov čevljarov so se v zadnjem letu dvignele od 40 do 80 odstotkov. Takšne inflacije pa inozemski trg ne prizna in vsak dodaten izvoz bi prinesel dodatno izgubo.

Zavora je še uvoz opreme. Za 8 milijonov dinarjev so je hoteli uvoziti. Dobiti bi jo že moralni, pa se je z dovoljenjem tako zavleklo, da jo bodo dobili šele ob koncu leta. Tedaj pa bo seveda že prepozno. Novo opremo uvažajo namreč največ zaradi izvoza, kajti največje povračevanje je zunaj prav po obutvi, izdelani z novo tehnologijo, kot so brizgani podplati in podobno.

Za v bodoči bi v Planiki radi vsaj za leto dni vnaprej vedeli, kakšen bo sistem izvoza in uvoza, izvozne stimulacije naj sledijo vsaj razliki v ceni med domaćim in uvoženim repromaterialom, nadomestilo pa bi morali dobiti tudi za preprečevanje carinskih barier na zahodni tržišči. Nemčija namreč postavlja 8 odstotkov carine na uvožene usnjenje izdelke in 20 odstotkov na obutev iz umetnih materialov. EGS je lanskega julija dovolila določeno brez-carinsko kvoto, toda ta je bila v dveh mesecih izkoriscena. Zato morajo biti načini čevljarov za 8 oziroma 20 odstotkov nižji v ceni, če hočejo prodretri na trge EGS, kot so Italija, Švica in Nemčija. To pa pri današnjih cenah repromateriala ne gre brez izgube. Prav bi bilo, da bi se tudi te razlike upoštevale pri stimulaciji izvoza.

Pa še to bi radi v Planiki, da bi se tečaj dinarja sproti prilagojeval tečaju marke in drugih deviz in da bi bilo omejevanja kategorij uvoza. Šele ob takih pogojih tudi povečan plan izvoza ne bo problem, niti ogrožen dohodek, so prepričani v Planiki.

D. Dolenc

S prostori za kulturo revni Kranj

Na sejah skupščine kranjske kulturne skupnosti so postala že kar običajna vprašanja: kdaj bo obnovljen naš kulturni dom? Nič kolikor, kjer je bila že ostro postavljena zahiteva, da je treba oder Predejnevega gledališča vendarle popraviti in razkriti. Vprašanja, ki dobe odmeh v besedah: ni denarja!

Delegati odhajajo mrki in slabe volje, z občutkom, da ne morejo nič storiti.

Da bi razgrnila problematiko prostorov za kulturno in družabno življenje v kranjskih občinah, je kulturna skupnost izdelala temeljito analizo. Marsikdo, ki jo je natančno prebral, si je moral priznati, da pravzaprav ni vedel, da je res tako.

Trditve so opremljene s številkami in torej ne moremo drugače, kot da jim verjamemo.

Kranjske kulturne delovne organizacije razpolagajo s 5.676 kvadratnimi metri prostora. Na prebivalca torej odpade 0,039 kvadratnega metra. Slovensko povprečje pa znaša 0,078 kvadratnega metra, kar je natančno še enkrat toliko. Najbolj se republiškemu povprečju približava knjižnična dejavnost z 0,13 kvadratnega metra prostora na prebivalca (v Sloveniji povprečno znaša 0,19), krepko pa zaostajajo gledališka, arhivska in spomeniškova varstvena dejavnost, medtem ko je muzejsko galerijsko dejavnost zaradi pokrajinskega pomena težje primerjati.

Kranjska občina zaostaja tudi pri naložbah. V preteklem desetletju so namenili za obnovo prostorov kulturnih delovnih organizacij 6.508.508 dinarjev ali 101,76 dinarjev na prebivalca. Slovensko povprečje pa je znašalo 142,54 dinarjev, torej okrog 40 odstotkov več.

Res pa je, da v začetku sedemdesetih let ni bilo tako. Tako so od leta

1971 do 1975 v Kranju za obnovo gledališča ter za napeljavo centralne kurjave v Gorenjskem muzeju in v Zavodu za spomeniško varstvo namenili 2.574.000 dinarjev, kar je 40,22 dinarjev na prebivalca. V Sloveniji pa je tedaj povprečje znašalo 20,30 dinarja, torej polovico manj. H krepkemu zaostajanju so torej »priporomogla« zadnja leta.

17 krajnih skupnosti kranjske občine ima urejene prostore za kulturno in družabno življenje. Mednje smo šteli tiste kraje, ki imajo dvorano, primočrno za večje prireditve, ter manjši klubski prostor. To so Stražišče, Primakovo, Bešica, Podblica, Cerknje, Goričke, Trstenik, Mavčice, Naklo, Podbrezje, Bela Kokrica, Predosje, Šenčur, Visoko, Trboje in Žabnica. Za kulturno dejavnost neprimerne prostore ima sedem krajnih skupnosti: Velenovo, Zalog, Jezersko, Predvor, Britof, Voklo in Bitnje. Zaradi dotrajanosti in zanemarjenosti kljčejo po temeljiti obnovi. V teku je obnova doma v Predvoru. Kar 19 krajnih skupnosti pa nima nikakršnih prostorov za kulturno in družabno življenje. Če torej se štejemo krajne skupnosti, ki imajo prostore, a so neuporabni, in krajne skupnosti, ki nimajo nikakršnih prostorov, dobimo podatek, da v kranjskih občinah 61,5 odstotka občanov nima osnovnih pogojev za kulturno in družbeno delo.

Poglejmo še kulturne domove. Pri naložbah vanje gre v glavnem za vzdrževalna dela, napeljavo centralne kurjave, obnovo instalacij, strelje, nabavo opreme in izdelavo načrtov. V letih od 1970 do 1980 je največ denarja – 4.332.283 dinarjev – prišlo iz sredstev za obnovo domov, poslovnih v potresu (Goričke, Trstenik, Predvor, Predosje). Kulturna skupnost je namenila 3.817.000 dinarjev, od tega v zadnjih petih letih le 1.311.000 dinarjev. Iz sredstev za gradnje družbenih objektov pa je bilo za kulturne domove namenjenih 2.315.500 dinarjev in sicer: Kokrica 1.348.000 dinarjev, Predosje 387.000 dinarjev, Stražišče 580.000 dinarjev, nekaj je dobila tudi krajna skupnost Cirče za izdelavo projektov in Visoko za obnovo.



Ljubo Kozic razstavlja v Iskrini avli na Laborah – Razstava sodi v okvir kulturnega sodelovanja med kolektivoma Iskre iz Kranja in LTH iz Škofje Loke, kjer je Ljubo Kozic, član Društva likovnih samostanov pri ZKO Škofja Loka, zaposlen. Njegova likovna prizadava vzbujajo pozornost posebej zaradi konveksno oblikovanih plošč, na katere nanaša svoje kompozicije in vbojline na svojstven način spreminja naslikano predmetnost.

Pisateljica Berta Golob je v knjigi »Sovražim vas« zbrala prgišče pretresljivih črtic, s katerimi razkriva stisko mladih fantov in deklet, ki jih je življenje pahnilo pod streho vrgajališča v Predvoru.



Deklica, ki sovraži

Pravi: sovražim vas vse, še hiše, ker so delo človeških rok. Sedi v zadnji klopi. Neka roka je v njen rojstni list zapisala: OLGA. Življenje jo je takoj pognalo v vrtinec. Gledam jo, kako bolšči in presoja. Olga ni imela otroštva. Sončnega že ne. Najbolj razume besede: pahni v temo. Včasih je nenavadno lepa. Takrat si mislim: zdaj se je vendar umirila. Spoznala je, da ni preteklosti. NEKOČ BO TUDI ONA IMELA SVOJ DOM. Na njenem obrazu pa si prehitro ugaša. Golta jo obup. Kaj ve veseli pijani svet, kako je Olg! Tudi jaz ne vem dovolj. Toda NEKAJ MORAM STORITI ZANJO. Ali bo spet ponavljala? Olga je deklica, ki sovraži s srcem, ne z besedami. Vrglo jo je na stranski tir. Težko mi je, ker pelje njen ulica v slepo. Ljudje, bodite človeški! Dajte ji ljubezen. Povejte ji, katera pot je pravna. Olga še predobro ve, da je zašla. Odkar je spoznala laž, ničesar več ne verjame. Tiha je. Če joka, ihti navznoter. Malo stvari je povedala tako odkrito kot to, da sovraži. »SOVRAŽIM VAS VSE.« je rekla. »Še hiše, ker so delo človeških rok.«

V kranjski občini deluje pet kulturnih delovnih organizacij. Vse domujejo v starih stavbah, ki so večinoma še iz prejšnjega stoletja in zato za vzdrževanje zelo zahtevne. Po vojni v kranjski občini ni bila niti ena zgradba namensko zgrajena za opravljanje kulturne dejavnosti. Podatek, s katerim se lahko »pohvali« le malokatera občina v naši republiki.

Do leta 1975 je torej kranjska občina še nekako stopala v korak z republiškim povprečjem, v zadnjih petih letih pa je krepko zaostala.

Zakaj? Predvsem zato, ker so v zadnjih letih drugod v Sloveniji marsikdo zgradili, obnovili.

Gradili in obnavljali pa so zato, ker je kulturnim skupnostim uspelo zagotavljati za naložbe potreben delež sredstev. Pri republiški kulturni skupnosti se je denar za naložbe natakel v okviru programa vzajemnosti in manj razvite občine so morale zagotavljati 20 do 30 odstotni delež, razvite pa 50 odstotni. Kranjska kulturna skupnost ustreznega deleža ni mogla zagotavljati, čeprav bi pri marsikaterih gradbenih delih mogla računati na sredstva iz programa vzajemnosti.

Tako je prišlo do razvojnega nesporazmerja. Kranjska občina je po družbenem bruto proizvodu na četrtem mestu v Sloveniji, pri prostorih za kulturno in družabno življenje pa krepko zaostaja za republiškim povprečjem.

Zaostanek bo težko nadomestiti, saj vemo, kako težko je zdaj z naložbami. Če je bilo pred leti »razumevanje« celo toliko, da so lahko denar iz programa vzajemnosti, ki je bil namenjen Trsteniku, prenesli v Mavčice in deloma na Belo, zdaj pri obnavljanju krajnih domov nanj ne bo več moč računati, saj so iz programa vzajemnosti financirane le naložbe širšega, občinskega pomena. Vprašanja, kdaj bo obnovljen naš kulturni dom, bodo dobivala še gremki odgovor: ni denarja!

Kranjska Osrednja knjižnica je zaradi kopičenja nove literaturje vse bolj utesnjena. Žgoč problem Gorenjskega muzeja so depoji, saj gradivo hrani v neustreznih podstrelkih prostorih, zaradi česar je izpostavljeno počasnemu propadanju. V Prešernovem gledališču se že leta bore za obnovo odra. Zavod za spomeniško varstvo dela v povsem neustreznih prostorih. Zgodovinski arhiv ima skladišča za arhivsko gradivo raztresena po vsej Gorenjski, marsikje prenatrpana in v neustreznih stavbah.

V tekočem srednjoročnem razdobju ima kulturna skupnost za najnajnejša dela predvidenih 23.580.000 dinarjev. Letos je namenila 5.895.000 dinarjev pokritju stroškov pri obnovi doma v Stražišču in - za najnajnejšo obnovo doma Korotan na Jezerskem. Po samoupravnem sporazu o druževanju sredstev za izgradnjo družbenih in komunalnih objektov pa bo šele leta 1984 razpolagal z večjim delom sredstev in tedaj predvideva obnovo odra Prešernovega gledališča in prva popravila strelje v gradu Kiseličnem.

Brez dvoma bodo torej morali v kranjskih občinah v naslednjem planškem razdobju bolj misliti tudi na prostore za kulturno in družabno življenje.

Ne nazadnje pa bo treba bolj kot doslej poiskati možnosti večnamenske uporabe prostorov. Tako bi se lahko šolske knjižnice odprle tudi krajanim in ne bi imeli v krajnih skupnostih dveh knjižnic, eno v šoli in drugo v krajnjem domu kot na primer v Stražišču. Ali pa bi gasilski dom usposobili tudi za kulturne in družabne prireditve, kakor so to storili v Dupljah.

M. Volčjak

Krajan razstavlja

Ze tretja razstava, ki jo je z namenom ohraniti staro kmečko tradicijo in spoznati interes in dejavnost krajanov v prostem času pripravilo Turistično društvo Kokrica, je v štirih dneh prikazala pisano podobno življenja na Kokrici. Glavno razstave so predstavljala ročna dela, predstavili pa so se tudi loci, reči malih živali, domaći umetniki, vrhunski športniki olimpijci, zbiralci starin in drugi. Posebno dragocen del razstave sta staro kmečko orodje in dekorativna oprema nekdajnih kmečkih domov, ki budi spominje na stare čase.

Malomarnost ali res nevednos

Kulturna skupnost Slovenije je julija izdala lično knjigo, ki lahko služila kot statistični priročnik in nosi naslov Plan kulturnih skupnosti Slovenije od leta 1981 do 1985. Plan vsebuje srednjostilje cilje kulturnega razvoja, obveznosti in ukrepe za realizacijo. Načrti priložena obširna dokumentacija, v kateri so prikazani razpoloživi podatki o kulturnih zmogljivostih po posameznih občinah. Do tega lepo in prav. Pri teh zmogljivostih pa se zatakne.

Podatki o občini Tržič so polni protislovij ali pa so celo neravnovesni. Pri podatkih o kulturnih organizacijah naletimo na čudno kombinacijo. Delovali naj bi Glasbena mladina in Žveza kulturnih organizacij, kar ustvarja občutek, da je Glasbena mladina posebna ustanova, kar društvo, ki je v okviru ZKO in se iz tega vira tudi financira. Na strani je navedeno, da imamo v Tržiču knjižnico in kino, le nekaj stvari naprej pa je v tabeli po podatkih za leto 1979 razvidno, da nismo niti kinematografa niti knjižnice! Znano je, da sta na Tržiču že zelo dolgo ... Prav tako je v knjigi podatek, ki bi ga bili v vsi ljubitelji glasbe, saj naj bi imeli tri prodajalne plošče in kasne resnici pa je ena sama, pa še ta dobiva material z zamudo in je nekaterih firm. Se večja napaka pa je pri načrtovanju mest, s katerimi tržička občina pobratena. Občina Žaleč, s katero Tržičane več dolgoletno prijateljstvo, skovan v vojnih časih, je sploh izpuščena. Je nerazumljiva malomarnost. Kulturno pa so pobrateni s Branko Cvetković iz Beograda, pa z Občinami nad Trstom Repentaborom ...

Prav zanimivo bi bilo izvedeti, kje so sestavljalci knjige, ki očitno najbolj zanesljiva, našli omenjene podatke. Nerodno bi le bilo, če se v naslednjem planu kulturne skupnosti Slovenije za obdobje od leta 1985 naprej pojavit kakšen načrt o tem, da bi bilo treba v Tržiču noviti knjižnico ...

M. Fornazar



Clan ciitraške skupine iz Tržiča

Citre niso pozabljeni

Tržič – V tržički občini deluje že pet let ciitraška skupina. Matej Lončar je njen član že od ustanovitve. Skupina, ki deluje v okviru društva Pobratenje, je nastala na pobudo nekdanjega predsednika tržičkega kulturnega društva Marjana Zupančiča, ki je tudi sam član skupine. Poleg Lončarja in Zupančiča sodeluje še kitarist Matjaž Meglič. Igrajo instrumentalno glasbo, ki je sicer sami ne pišejo, velikokrat pa jo predajo svojim potrebam. Oba ciitraša igrajo svoj instrument že zelo dolgo. Lončar deset in Zupančič že dvajset let.

Tržičani jih dobro poznajo, saj nastopajo na vseh pomembnejših prireditvah, veliko tudi gostujejo drugod. Bili so že v Beogradu, v pobratenih mestih tržičke občine, štirikrat so igrali za italijanske Slovence, bili so na Bledu, pri koroških Slovencih.

Več gledaliških prireditvev

Jesenice – Amatersko gledališče Tone Čufar Jesenice je od januarja letos pripravilo na odru jeseniškega gledališča 39 lastnih predstav. Igraličci so se predstavili v delih Gugalnik, Matiček se ženi, z Učno uro, z Jakobom Rudo ter z delom Vpliv gama žarkov na rast rumenih marjetic. Največkrat so zaigrali Linhartovega Matička, precej pa so tudi gostovali. Število obiskovalcev se je povzelo v primerjavi z lanskim letom, prav tako pa tudi število predstav. V prvem pollettu letosnjega leta so imeli na 39 predstavah 9.023 obiskovalcev, lani na 31 predstavah 5.628 obiskovalcev, v letu prej pa so pripravili 23 predstav, ki si jih je ogledalo 3.457 obiskovalcev. Podatki kažejo, da je bila jeseniška sezona uspešna.

Se bolj spodbudni pa so podatki gostovanj igralcev jeseniškega gledališča. Tako so gostovali v Kropi, v Bohinjski Bistrici, v Gorjah, v Ribnem, v Radovljici, v Valjevu, v Pirničah, Horjulu, Trbovljah, Železnikih in Škocjanu pri Domžalah. Skupaj so pripravili 17 predstav, medtem ko so si jeseniščani v amaterskem gledališču na Jesenicah lahko ogledali šest predstav gostujučih gledališč. Le-te si je ogledalo 1.713 obiskovalcev.

D.S.

Do lani so nastopali skupini rom iz Bukovcev, vendar so v vanjem prenehali zaradi oddnosti.

Citraši imajo svoje prostorske skeme Domu družbenih organizacij. Načrtov imajo veliko, pozdrav zato, ker jih poslušalci vedno sprejemajo, še posebno zunanj. Obenem pa njihovo vtrajanje vigranju citer vlija upanje, da slovenski instrument še ne bo kmalu pozabljen.

M. Fornazar

Premalo mentorjev

Jesenice – V prvem pollettu letosnjega leta je bilo v organizaciji Žveze kulturnih organizacij, ki je občine skupaj 242 različnih prireditv ali kar 9 predstav na teden. Kljub spodbudni številki prireditv v občini pa se vredno izjavijo, da imajo precej manj mentorjev, zaradi pomanjkanja strokovnih organizacijskih kadrov ter tega, ker materialni stroški so preveč za naračajo. Vsekakor so preveč posebej za društva, ki upravljajo s kulturnimi domovi in društva so v Mojstrani, na Hrastniku, v Žirovnicu in na Hrastniku. Dotacija je premajhna, lahko načrtovati kakšnokoli novo dom, denarja jim ostane redna in nujna vzdrževanja.

V prihodnje si bodo pri vseh kulturnih organizacijah prizadevali preko kulturne skupnosti Jesenice, da uredi sistemsko financiranje vzdrževanja kulturnih domov in to v proračunu namenijo tudi vredno.

Dobro se zavedajo, da je vseh turnir uspeh odvisen od sposobnosti mentorjev, zato najbolj dolgoročno sistemsko vzgojo kakovih in organizacijskih delavcev kulturi poskrbeli za kvaliteto, tako pa so se domenili, da v prihodnje število kulturnih prireditv ne bo naraščalo. Obdržali naj bi število, obenem pa poskrbeli, da bo čimveč prireditve kvalitetne. Nujno pa bo tudi še večje množiče mentorjev, da ne bo povezovanje in sodelovanje igralcev kulturnega programa vredno.

Delovna akcija invalidov

vas nad Begunjami — Foto: 5. septembra, je bila ob niku žrtvam vojne v Srednji nad Begunjami prva delovna

akecija civilnih invalidov vojne Gorenjske, ki se jo je udeležilo 25 invalidov iz vseh gorenjskih občin. V nekaj izraziti partizanski vasi so

jih vaščani nadvse prisrčno sprejeli, invalidi pa so ves dan urejali okolico spomenika.

Letos praznujejo civilni vojni invalidi desetletnico obstoja svojega društva in v letošnjem letu invalidov so se tudi odločili, da svoje jubileje in jubilej vstaje jugoslovenskih narodov proslavijo delovno. Skupaj z občinskim odborom ZZB NOV Radovljica, krajevnim odborom ZZB NOV Begunje, krajevno skupnostjo Begunje ter mladino so se domenili, da hortikulturno uredijo okolico spomenika v Srednji vasi, kjer naj bi bilo oktobra tudi srečanje vseh civilnih vojnih invalidov Slovenije. Tedaj nameravajo ob sedanjem spomeniku odkriti tudi spominsko ploščo civilnih invalidov Slovenije. Skupaj z občinskim odborom ZZB NOV Radovljica pa se pripravljajo na podpis sporazuma, da bi poslej skrbeli za spomenik.

Civilni vojni invalidi si že nekaj časa prizadevajo, da bi bili sprejeti v kolektivno članstvo ZZB NOV Slovenije. Želijo tudi, da bi bolj aktivno pomagali pri prenašanju tradicij NOB na mlade.

Delovna akcija je bila nadvse uspešna. Opravili so zemeljska dela, očistili okolico, v prihodnosti pa nameravajo obnoviti še črke na spomeniku, tako da bo obeležje ob nekdanji partizanski cesti dostojen pomnik žrtvam fašizma v teh krajinah.

D. Sedej

dni vasi nad Begunjami je bila prva delovna akcija civilnih invalidov

Foto: D. Sedej



Izbiranje na lovnikah — Tako bi lahko rekli, ko bi si ogledali poslovne trgovskega centra v krajevni skupnosti Vodovodni poslov. Le-ta je namreč tudi veljala za najbolj čisto in urejeno, letos pa zaradi takih smetiščnih »svetkih moralnih naslov predati v druge krajane se tega zavedajo, zato so s KS že nekajkrat opozorili na dejalno mesta KŽK in Živila, naj nekoliko bolj tenkočutno gledata vso okolico. A tudi grožnja s sanitarno inšpekcijo ni nič zategla, zato v razdružju stavbe leži na kupe odpadkov, ki jih veter brezkrbovno raznosi po okolini. — Foto: D. Žlebir

Gasilska odlikovanja

Kranj — Gasilska zveza Slovenije je letos podelila svoja odlikovanja tudi številnim gorenjskim društvom in posameznikom. Tako je zveza sklenila podeliti gasilska odlikovanja I. stopnje društvo Bohinjska Bela, Godešič, Hotavlje in Ježersko. Gasilsko odlikovanje II. stopnje sta prejeli društvi Luže in Kokrica, prav tako pa posamezniki Mirko Poličar in Franc Pavlin (Naklo), Peter Jerela (Bistrica-Zeje), Anton Rehberger (Zg. Brnik), Ivan Fajfar (Breg), Jože Kern (Srednja vas), Peter Škofic (Kokrica), Franc Osterman (Luže), Janko Slivnik (Podhom), Ivan Zalokar (Podhom), Andrej Lukan (Zasip), Jože Škantar (Srednja vas v Bohinju), Danica Demšar (Dobračeva) in Janez Bertoncelj (Godešič). Gasilsko odlikovanje III. stopnje pa so prejeli Miha Kuralt (Cerklej), Janez Rozman (Luže), Ivan Hočevar (Predvor), Jože Žvan (Srednja vas v Bohinju), Gasilsko društvo Podhom, Ivan Žvabi (Titan), Mirko Fatur in Franc Udovič (Dolenja vas), Matevž Dagarin (Škofja Loka), Martin Čadež in Ivan Breznik (Ježersko), Gasilsko društvo Mavčice, Stefan Zupan (Ježersko), Stane Snedic in Janez Zupin (Velenje) in Franc Zadnikar (Ježersko). Slovenska zveza je podelila društvo in posameznikom tudi več gasilskih plamenic I., II. in III. stopnje.

I. Petrič

Rekli so!

Izkušnja je najboljša šola. Samo šolnina je zelo draga.
Sartre

• • •

Izkušnja je vsota naših razočaranj.
Emile Augier

• • •

Izkušnja je otrok Misli, Misel pa je otrok Akcije. Ne moremo ljudi učiti iz knjig.
Disraeli

• • •

Dobivati izkušnje pomejni delati napake.
H. G. Wells

Ogled sadovnjaka na Resju

Hortikulturno društvo Kranj priraže v četrtek, 10. septembra ob 16. uri v sadovnjaku na Resju pri Podvinu ogled novih sadnih sort, zanimivih za gojenje v vrtovih. Strokovno vodstvo po nasadu bo imel Tine Benedičič.

Črtomir Zorec

POGOVORI O TRŽIČU,

NJEGOVIH KRAJIH IN LJUDEH

(14. zapis)

Že v prvem zapisu sem poudaril, da ti zapisi ne morejo in nočeo biti kaka zgodovina Tržiča ali le suhoporno krajepisaje. O zgodovini Tržiča, o kraju samem in okoliških vasih, so že pisala druga, bolj poklicana pereza (Viktor Kragl, Ivan Mohorič, Jože Rakovec, Cene Avguštin idr.). Avtor teh zapisov pa le paberkuje po svojih spominih na poti okrog Tržiča, na planinske ture in lovski doživetja. Torej so to zgolj spomini, vtisi z obiskov Tržiča in takih ali drugačnih pohodov v njegovo okolico. Spominja se smučanje na Zelenici in prehoda čez mejo v Celovško kočo, planinskih izletov, lava na Košuti in ne nazadnje tudi križevega pota — peč iz Tržiča do uničevalnega taborišča pod Ljubljnjem v trdno zastraženi koloni marca 1945 (k sreči se je vse dobro končalo). No, o vsem tem kdaj drugič. Danes pa le o lovnu na gamse v pobočjih Košute.

MEDVODJE

S tekališče več dolin in potokov (od tod krajevno ime!) — zaselek z obmejno Stražarnico in nekaj hišicami za gozdne delavce v nadmorski višini 870 m, kakih pet km od gradiča Jelendol. — Od tod vodi ob Šumeči Bistrici še kar dobra makadamska cesta, saj je ob njej vozila vse do druge svetovne vojne ozkotirna železnica za prevoz lesa.

V Medvodju se zlivata v Bistrico kar dva močna potoka, Košutnik in Stegovnik. Še pred Medvodjem je na cesti zapora jelenje obore, ki jo je bilo tu prav lepo ogradičiti: na severu ostri grebeni Košute, na vzhodu Malo Košute, Plešivec, Pečovnik, Fevča, Stegovnik in Javornik. Le zahodno stran obore so morali speljati skozi gozdove na levem in desnem bregu Bistrice. — V tem predelu (saj se precejšen del obore dočika celo državne meje) turistični promet ni zaželen, tudi lovci je dovoljeno zadrževanje na tem območju le v spremstvu lovskih čuvajev (državnih lovcev).

LOV NA GAMSE

Bilo je sredi decembra 1961 — torej pred 20 leti — ko sem se še z dvema lovčevima iz družine Jošt podal v Košuto, na lov na gamse. Seveda z vsemi potrebnimi dovoljenji in v spremstvu dveh državnih lovcev.

V dolini snega ni bilo dosti, tu pa je bil celec kar precej visok. Naporna pot v gospjem redu po ozki gazi od Medvodja do lovskih koč na višini 1369 m pod Dolgo njivo — pa še v mrzli noči brez zvezd — ni nudila kakih posebnih užitkov. Posebno zato ne, ker se je hud mraz z vetrom obetači tudi za naslednji dan.

Prijetna topota, ki sta jo lovca na nitro pričarala iz železnih pečic, je ogrela skromno notranjost stare lovške koče in nas brž uspavala. Treba bo zgodaj vstati, še v trdi temi, da bomo s svetlobo že na mestih, kjer se zadržuje divjad.

Kava in nekaj pozirkov ognjene vode na tešče — to je bilo vse, kar zarana vsaj za silo odpodi spanev. In potem smo se razdelili: mlajša tovariša, Vinko in Stane, sta šla z lovcom Poldetom v zaledene strmine Košute — še kako nevarne za sleherni napaden korak — mene pa je lovec Tone vodil po zložnejši poti (t. j. po smeri v snežnem celcu!) na najvzhodnejši del Dolge njive na robu Male Košute (1739). — Ko sta stala na robu nad prepadno steno, mi je Tone pokazal Ježersko — proti jugu! Tako globoko v Koroški sva že bila, da je bilo Ježersko v obratni smeri, kot smo ga vajeni zagledati! Reči moram še to, da je bil lovec Tone rojak z Ježerskega, sam pa sem bil tudi nekaj let že pravi »Jezerjan« (z Raven nad Makekom). No, tudi zato sva se s Tonetom kar dobro ujela.

Medtem se je že docela zdano, le severni veter — pravčata koroška burja — nič dobrega obetači. Sicer pa lov nikoli ni bil kaka posebna zavada. Morda za gospodo, ki je v lovišče prijezdila in so jim gonjenci pripejali divjad tik pred puško — to že. Toda lov na gamse ni bil nikoli brez napora, niti brez nevarnosti, saj na terenih, kjer se pase ta lepa žival, ni kakih zložnih in varnih stezic.

LOV NA DIVJE KOZE

Tak je bil naslov sestavka, ki smo ga brali otroci v osnovnošolski čitalnici v letih ob koncu prve svetovne vojne (1917—1918). Se zdaj se spominjam, kako živo je bil popisan lov na gamse. Vsi fantje smo bili kar očarani, tem bolj, ker

nam je sošolec Lojze Anko, z Ježerskega doma, čtivo dopolnil s svojo pripovedjo, s tem, kar je slišal v domači hiši od lovev, pa tudi od »raubšicov«. — No, štiri desetletja pozneje, pred svojo življenjsko jeseњo, sem bil le tudi sam deležen tiste poezije, ki jo nudi lov na gamse. (Prvič na Zaplati, drugič sedaj, pod Košuto na Dolgi njivi).

Hoja v celcu ni spečna, ure tečejo. Burje pa vedno hujša, mraz oster kot britev. Za silo sva si našla nekaj zavetrija v zaslini, že močno razpadli živinski staji. Tudi odduškala sva se za prvo silo.

Zdaj pa je bilo treba napeti oči, z daljnogledom iskatki, kje se mudi divjad. Najbrž kje v zavetju, saj v takem viharju tudi čvrsta divjad ni rada na planem. A glej, končno le vidiva močnega samca vrh skale v ravno pravčni strelni daljavi. Brez gest, bistra žival te vidi, le z očmi sva se sporazumela, saj je bil veter ugoden in ni pihal proti gamsu, ki bi kaj-pak takoj zavonjal duh po človeku. Puška je napeta kaj brž, prislonom k licu in glasen strel prelomi gorski mir. Prepričan sem, da sem zadel, tudi spremjevalec ni prav natančno videl, saj je žival kar izginila v globokem snegu. Hitela sva na nastrel. Živali ni bilo, le od krogle odbit skalnat rob je nakazal, da je bil strel prenizek, sicer pa tik pod srcem živali. Za vsak primer sva se iskala v snegu — a nič ... V tem pa zasišiva še dva ostra strela s pobočja Košutnikovega turna. No, si praviva, s Tonetom, morda pa sta imela več sreče in boljši lovski pogled moja tovariša? — A še v koči, kjer smo se čez kako uro sestali, smo spoznali, da nam ne boginja Diana ne sveti Hubert nista bila naklonjena. Lovska latinčina skorajda ni bila potrebna, saj nam jo je zagodlo le prevetrovno vreme in visok sneg, ki noge ne da trdne opore. Sicer pa je stara lovška resnica, da je »jaga rit naga in da lovec nikoli ne more za trdno upati, da bo kaj uplenil. Saj je podobno tudi z ribiči na morju, kjer pravijo, da ribičeva žena nikoli ne ve, če bo lahko pripravila kaj za večerjo.

LOV JE MOŠKI PLES — PLES JE ŽENSKI LOV

S odobnim lovcem nikoli ne gre za ubijanje divjadi, tu so gojeni v in gospodarski razlogi. Pravi lovec je gotovo ljubitelj živali, ne le mesa! Toda nikakor ne smemo pozabiti, da je v vsakem lovcu tudi nekaj prabitnega nagona, nekak atavizem. Biti lovec — to je bila slekjoprekj čast za pravega moža! Zgrajanje in zavijanje oči pa je bolj stvar slabicev, ki se nikoli niso odločili, da bi se pridružili zeleni bratovščini.

Zens pa v lovski družini ni kaj dosti. Le redke so. Pa še za te je težko najti pravo slovensko ime: ali je to lovka ali lovača ali celo lovica? Ne eno ne drugo ni sprejemljivo — vsi našteti izrazi so dvoumni, lepi pa tudi ne. Morda »lovčevka« (kot papiga skobčevka)? Le kdo bi iznašel pravo ime? Tiste, ki na plesih love, so najbrž lovake? Tiste, ki plena ne izpuste iz rok, pa lovke ...



Območje Medvodja pod Košuto (z urisan — črtkano — mejo občine za jelenje s krmilišči in lovskimi kočami).



TUDI JESENSKA OBUTEV JE LAHKO UDOBNA



TOZD HOTEL BLED

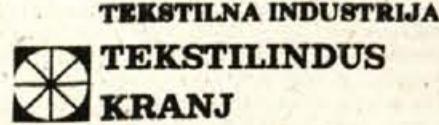
Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge

1. KV NATAKARJA
2. PK TOČAJA
3. SOBARICE
4. ČISTILKE

Pogoji:

- pod 1. – gostinska šola,
– pasivno znanje dveh tujih jezikov,
– tečaj iz higienskega minimuma,
– 2 leti delovnih izkušenj, poskusno delo 2 meseca
- pod 2. – PK gostinski delavec – smer natakar,
– 2 leti delovnih izkušenj,
– tečaj iz higienskega minimuma, poskusno delo 1 mesec
- pod 3. – končana osnovna šola, pasivno znanje enega tujega jezika,
– 1 leto delovnih izkušenj, poskusno delo 1 mesec
- pod 4. – NK delavec, poskusno delo 1 mesec

Prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljijo v roku 15 dni po objavi na naslov: Kompas TOZD Hotel Bled – komisija za delovna razmerja, Bled – Cankarjeva 2.



ponovno razglaša prosto delo oziroma naložo
v kadrovskem sektorju:

OPRAVLJANJE ČUVAJSKIH POSLOV
– 2 delavca

- Pogoji: – da ima kandidat dovršenih najmanj 6 razredov in da je umsko in fizično sposoben za opravljanje vratarške službe,
– da ni bil obsojen za kaznivo dejanje zoper ljudstvo in državo ali za naklepno kaznivo dejanje zoper uradno dolžnost ali za kakršno drugo dejanje, storjeno iz koristoljubja,
– da izpolnjuje pogoje, ki so potrebni za dovoljenje in posest ter nošenje orožja,
– da je odslužil vojaški rok,
– poskusno delo 2 meseca

Kandidati, ki izpolnjujejo zgoraj navedene pogoje, naj dajo pismene priglasitve v kadrovski sektor delovne organizacije v roku 15 dni po objavi.

DOM OSKRBOVANCEV
ALBINA DROLCA
Predvor

Ranglaša se naslednja prosta dela in naloge:

1. KUHARICE
– končana šola za gostinske delavce, ali opravljen izpit za pridobitev kvalifikacije in 2 leti prakse
2. GOSPODINJSKE POMOČNICE
– končana osnovna šola,
– možnost priučitve ob delu
3. STREŽNIC
– končana osnovna šola,
– praksa na enakem ali podobnem delovnem mestu,
– veselje do dela z ostaremimi ljudmi
4. SNAŽILKE
– končana osnovna šola
5. LIKARICE
– končana osnovna šola

Vse dela in naloge se zdrstujejo na nedoločen čas.
Kandidati naj pošljijo pisemo prijavo z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Dom oskrbovancev Albina Drolca, Predvor – za svet.

ZVEZA
TELESNOKULTURNIH
ORGANIZACIJ OBČINE
KRANJ
Odbor za delovna razmerja

razpisuje dela in naloge

ČIŠČENJE
v Športni dvorani
na Planini

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poiskusno delo traja 3 meseca.

Prevzem dela in nalog takoj ali po dogovoru.
Razpis velja do zasedbe.



MERKUR

Trgovsko podjetje, veleželeznina
Kranj, Koroška 1
TOZD TRGOVSKE STORITVE, n. sub. o. Kranj
Gregorčičeva 8

Odbor za delovna razmerja vabi k sodelovanju

KURJAČA VISOKOTLAČNIH KOTLOV

- Pogoji: – poklicna kovinarska šola,
– izpit za kurjača visokotlačnih kotlov,
– najmanj dve leti delovnih izkušenj

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas. Vloge z ustreznimi zili naj kandidati pošljijo v 15 dneh po objavi na naslov: Trgovsko podjetje Merkur veleželeznina Kranj, Kadrovsко-socialna Kranj, Koroška 1.

Kandidati bodo v 15 dneh po sklepu odbora za delovna razmerja obveščeni o izbiri.

Trgovsko podjetje



TOZD Veleblagovnica
ŠKOFJA LOKA

vabi k sodelovanju
delavko za opravljanje del in nalog
SNAŽILKE

Pogoji za sprejem:

nepopolna osemletka, delo je za nedoločen čas v po danskem času, poskusno dela traja 30 dni

delavca za opravljanje del in nalog
SKLADIŠČNEGA DELAVCA

Pogoji za sprejem:

nepopolna osemletka, delo je za nedoločen čas, v dve menah, poskusno delo traja 30 dni

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom sprejema odbor za delovna razmerja TOZD Veleblagovnica Škofja Loka, Titov trg 1, v roku 15 dni po objavi.

S SODIŠČA

Vzel denarnico

Ker je bil brez denarja in brez zaposlitve, je Dušan Trajkovski vzel denarnico z nekaj več kot 14.000 din – Za pet mesecev v zapor

Ze pred kakim letom se je Dušan Trajkovski star 26 let, z dekletom priselil iz Skopja v Slovenijo, da bi našel bolje plačano delo. V začetku julija sta se z dekletom nastanila pri sorodnikih v Kranju in začela iskatki zaposlitev. Denar, ki sta ga imela, jima je že skoraj posel, zaposlitve pa še nista dobila. Zaradi tega je bil Trajkovski seveda potrt in je v začetku julija letos popival. Pot ga je zanesla tudi v disco klub hotela Creina, kjer je o svojih težavah potabil tudi fanti, ki pobira vstopnino. Na mizi je bila tudi denarnica, v kateri je bil tudi del tisti večer pobrane vstopnine. Majhna nepozornost in črna denarnica se je z mize preselila v roke Trajkovskega, ki jo je takoj nato potegnil iz hotela, stekel domov, med potjo pa denarnico odvrgel, bankovce pa v sobi skril pod preprogo. Le nekaj kasneje so miličniki, ko so potrki pri Trajkovskem, denar tam tudi našli in sicer nekaj nad 13.000 din. Bankovec

NESREČE

TRČENJE V KRIŽIŠCU

Kranj – V petek, 4. septembra, nekaj po 23. uri je v križišču Ceste JLA in Kidričeve prišlo do hujše prometne nezgode, v kateri je bilo pet oseb huje in lažje ranjenih. Voznik diane Goran Križnar (roj. 1957) iz Tržiča je peljal po Kidričevo proti semaforškemu križišcu, v katerem je utripala rumena luč. Voznik diane je z neznanjano hitrostjo zapeljal v križišče, po Cesti JLA proti Kokrici pa je prav takrat peljal voznik Alpetourovega taksija Brane Tomažič (roj. 1960) iz Kranja. Kljub temu, da je voznik taksija zaviral, pa silovitega trčenja ni mogel preprečiti. V nesreči so bili v Križnarjevem avtomobilu huje ranjeni Matjaž Vehovec (roj. 1958) iz Kranja, Silvo Praprotnik (roj. 1967) iz Kranja, lažje pa Darko Podkoren (roj. 1957) iz Kranja in voznik Križnar. V takšiju sta bila ranjena voznik Tomažič – lažje, sotropnik Iztok Bravhar (roj. 1964) iz Kranja pa huje. V trčenju je bila diana povsem uničena, saj je škode za 100.000 din, na taksiju pa je škode za 40.000 din.

PRETESNO PREHITEVANJE

Kranj – V nedeljo, 6. septembra, nekaj pred 13. uro se je pri hiši št. 13 na Ilovki pripelila prometna nezgoda. Ivanka Rogelj (roj. 1942) iz Kranja je hodila po desni strani ceste proti Kokrici. Za njo je pripeljal voznik osebnega avtomobila rdeče barve in tako tesno peljal mimo, da jo je zadel v levo nogo, kolo avtomobila pa je tudi zapeljal čez njeno stopalo. Voznik je sicer nato ustavljal in jo nadrl, potem pa odpeljal naprej. L. M.

Zašel v megli

V petek, 4. septembra, popoldne sta se s Prisankom proti Vršiču vračala dva čehoslovaška planinca. Karel Rousar (roj. 1938) je za tovarišem zaostal in se izgubil v megli. Zato so z Vršiča obvestili kranjakogorske reševalce, da se planinec ni vrnil. Gorski reševalci in miličnik so pogrešali našli pozno popoldne živega in zdrugega ter ga pospremili nazaj na Vršič.

OBČINA KRANJ

Izvršni svet

Izvršni svet občine Kranj je na 152. seji 9. 4. 1981 obravnaval program oblikovanja rezerv materialnih sredstev občinskega štaba za civilno zaščito za primer naravnih in drugih hudih nesreč v občini Kranj. Sestavni del programa občinskega štaba za civilno zaščito je tudi nastanitev ogroženega pribivalstva v slučaju naravnih (potres, neurje, poplave) in drugih hudih nesreč in ker vemo, da individualni lastniki in organizacije združenega dela posredujejo veliko število bivalnih prikolic, v katere bi lahko ob hudi naravnih nesrečah zasnovali ogroženo prebivalstvo Izvršni svet, Svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozračito ter Komite za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozračito smatrajo, da je potrebno pristopiti k popisu bivalnih prikolic.

Na podlagi 191. člena zakona o ljudski obrambi (Uradni list SRS 23/76)

POZIVAMO

lastnike bivalnih prikolic k popisu. Popis se bo vršil od 14. 9. do 14. 10. 1981 vsak ponedeljek in petek od 6. do 15. ure ter vsako sredo od 6. do 17. ure v prostorih občine Kranj – Sekretariat za ljudsko obrambo, soba 132.

Popisa se morajo udeležiti vsi lastniki bivalnih prikolic, ki imajo stalno ali začasno bivališče na območju občine Kranj. Vsak lastnik bivalne prikolice (individualni lastnik ali organizacija združenega dela) je dolžan odzvati se pozivu.

Predsednik IS
Milan Bajšelj



Turisti se vračajo – Kolone motoriziranih turistov se obračajo nazaj, hitijo domov. Na naših cestah je tudi vse manj motoristov. Takole so v Jeprški gmajni hladili motorje pred nadaljevanjem poti. -fr

Republiška preventivna akcija v prometu

Brezhibno vozilo je varno vozilo

Brezplačni preventivni tehnični pregledi motornih vozil naj bi pripomogli k odkrivanju napak na vozilih – Le redka vozila so tehnično povsem brezhibna, vozniki pa tega niti ne vedo

Septembra se po vsej Sloveniji na pobudo republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu začenja preventivna akcija za boljšo tehnično ureditev motornih vozil. Pri pregledu vozil se

ALPINISTIČNE NOVICE

V soboto, 22. 8. 1981 so se kranjski alpinisti po dolgem času spet podali v stene nad Okrešljem. Tomo Česen, Tomaz Jamnik, Drago Segregur in Nejc Zaplotnik so preplezali Direktno smer v Stajerski Rinki.

Isti dan je Marko Česen, ki se je vrnil z odsluženja JLA, preplezel Szalay-Gerinov greben v Turški gori.

Matjaž Dolenc

ali dva je morda Trajkovski med tekotom tudi izgubil.

Trajkovski je tativno pred temeljnimi sodiščem v Kranju priznal, bil je sicer vinjen tisti večer, vendar pa, kot je pokazala analiza krvi, spet ne toliko, da ne bi vedel, da počenja nekaj nepoštenega. Sodišče mu je izreklo kazenski petih mesecev med olajšilne okoliščine pa je šteло, da je dejanje obžaloval, da mora skrbeti za majhnega otroka in da je bila škoda domala v celoti že povrnjena tako hotelu Creina kot tudi drugemu oškodovancu. Ni pa seveda moglo sudišče mimo tega, da je bila ukradena vsota denarja precejšnjša, in da je bil že kaznovan zaradi premoženskih delikov.

Prvo, z najširšim vhodom, ki meri kar 30 krat 40 metrov, so poimenovali Vobnikov kotel. Globoka je kakih 70 metrov in je razširjena v dvorano, sredi nje pa stoji snežen stožec. Tla pokriva grušč, na dnu pa leže tudi ogromna drevesna debela, ki so jih jelovški gozdarji desetletja metali v brezno. Iz dvorane vodita metrov v skalno razpoko. Iz jame vodi tudi rov, ki se konča z zamaškom. Jamo jim je pokazal jelovški gozdar, ki je tod pred leti izgubil konja. In res so člani odprave prispevali na okostje konja nekje pri globinski stopnji tridesetih metrov.

Tretja jama, ki so jo preteklo nedeljo prvikrat vnesli v jamarski register, je Brezno pod Prežo blizu Crnega vrha. Vhod je širok kakih 4 krat 12 metrov, v globino pa jama seže 49 metrov. Zaključuje se z zamaškom iz grušča in lesa, ki ju je naplavila voda.

Ob novem dosežku je član odprave Brane Benčevič na kratko potožil tudi o težavah, ki tarejo jamarje:

»Raziskovalni dosežki bi bili še boljši, ko ne bi bili tako na tesnem z opremo. Prav pomanjkanje le-te nam je tokrat onemogočilo nadaljevanje. Žal je naš konjiček, ki pa ni le rekreacija in zabava, pač pa tudi raziskovalna dejavnost, precej drag, saj cena popolne opreme na člana znaša stari milijon, pri niti ne računamo vrvi, ki je gre pri vsaki odpravi vsaj 200 metrov. Letno dobimo od Zveze telesnokulturnih organizacij in telesnokulture skupnosti le dobré štiri milijone. Upajmo, da bodo naše prihodnje prošnje za dotacije rodile kaj več rezultatov kot pa so jih doslej.«

D. Žlebir

Prvih 1000 m vodilna delna in naloge

SOZD ALPETOUR ŠKOFJA LOKA

razpisuje na podlagi sklepa delavskega sveta

TOZD POTNIŠKI PROMET KRANJ

ter določil statuta dela oziroma naloge

POMOČNIKA VODJE TOZD

na katera so vezana posebna pooblastila in odgovornost.

Pogoji: – višja izobrazba prometne ali ekonomike smeri ter tri leta delovnih izkušenj v prometni dejavnosti ali
– srednja izobrazba prometne ali ekonomike smeri ter 5 let delovnih izkušenj v prometni dejavnosti,
– znanje tujega jezika,
– moralnopolitična neoporečnost in družbeno politična aktivnost

Za opravljanje razpisanih del in nalog bo izbrani kandidat imenovan za dobo 4 let.

Pisne ponudbe z opisom dosedanjih delovnih izkušenj in dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev, naj kandidati pošljajo v 15 dneh po objavi na naslov SOZD Alpetour, Škofja Loka, Titov trg 4 b, z oznako »za razpis št. 3.«

Delavski svet bo o izbiri kandidata odločil v 60 dneh po preteklu roka za prijavo.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sklepu delavskega sveta o izbiri.

SKUPŠČINA OBČINE RADOVLJICA

Sekretariat za občno upravo
in družbene dejavnosti
Raspisna komisija

raspisuje vodilna dela in naloge

VODENJE ODSEKA ZA FINANCE

v sekretariatu za občno upravo in družbene dejavnosti

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, izpolnjevati še naslednje pogoje:

– da ima višjo izobrazbo ekonomike ali ekonomsko komercialne smeri
– da ima 2 leti ustreznih delovnih izkušenj
– da je moralno politično neoporečen

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljajo v roku 15 dneh od dneva objave raspisa na naslov: Sekretariat za občno upravo in družbene dejavnosti – raspisna komisija.

Kandidati bodo obveščeni v 30 dneh po opravljeni izbiri.



BUDNIK URANA
ŽIROVSKI VRH
V ustavljavanju
Škofja Loka, Šolska 2

Komisija za delovna razmerja objavlja oglas na sklepovit delovnega razmerja delavcev na nedoločen čas s polnim delovnim časom za opravljanje preostalih del:

1. MONTAŽNA KLJUČAVNIČARSKA DELA

6 delavcev

2. OPERATIVNO LEVAJANJE RADOMESTRIČNIH MIREITOV

2 delavca

Pogoji:
pod 1. – KV strojni ključavničar,
– do 5 let delovnih izkušenj,

– uspešno opravljen zdravniški pregled,

– izmenakdo delo,

– poskušano delo 30 dni

pod 2. – osnovna šola,
– do 2 let delovnih izkušenj,

– uspešno opravljen zdravniški pregled,

– starost nad 21 let – jasno delo,

– poskušano delo 30 dni

Zaposlitev po dogovoru. Dela se opravljajo v Žirovskem vrhu. Komisija bo obravnavala samo polne vloge, tj. z dokazili o izpolnjevanju pogojev.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev podjetju v 15 dneh od objave oglasa na gornji naslov.

O izbiri bodo obveščeni v roku 30 dneh po poteku objavnega roka.

MALI
OGLASItelefon
23-341**ELAN**

**Tovarna športnega orodja n. sol. o.
BEGUNJE na Gorenjskem**

TOZD TRGOVINA

Na osnovi 11. člena Pravilnika o delovnih razmerjih TOZD Trgovina in sklepa komisije za delovna razmerja TOZD Trgovine objavljamo prosta dela in naloge za določen čas do 28. 2. oziroma do 31. 3. 1982 in sicer:

1. za dela in naloge
PRODAJALEC – ZAVIJALEC
– 14 delavcev
2. za dela in naloge
PRODAJALCA II
– 2 delavca

Pogoji:

- pod 1. – poklicna šola za blagovni promet ali končana osmiletka,
– smisel za delo z ljudmi, posebna fizična moč,
– hitrost in natančnost pri delu,
– spol ni pogoj
- pod 2. – poklicna šola za blagovni promet,
– zahtevana praksa 3 mesece,
– pasivno znanje enega tujega jezika,
– komunikativnost in smisel za delo z ljudmi,
– hitrost in natančnost pri delu,
– spol ni pogoj

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev zbira kadrovskga služba ELAN tovarna športnega orodja Begunje na Gorenjskem, 15 dni po objavi. O rezultatih objave bodo kandidati obveščeni pismeno.

Poceni prodam R-4, letnik 1977. Žlogar Jože, C. 1. maja 65, Kranj 8483 Prodam ZASTAVO 101, letnik 1977. Peljhan Jože, Breznica 37, Žirovnica 8484 ZASTAVO 750, letnik 1974, registrirano do aprila 1982, ugodno prodam. Informacije vsak dan popoldan po tel. 21-768 8514

Prodam novo JETTO-TAS. Informacije po telefonu 25-971 int. 16, vsak delavnik od 7. do 8. ure.

Prodam FIAT 126-P, letnik 1979. Zeje 19, Duplje 8515 Ugodno prodam NSU 1200 C. Ogled popoldan. Bajt, Tomičeva 11, Kranj 8516

Prodam KATRKO, letnik 1975, generativno obnovljeno, za 5,5 SM. Tel. 28-077 8485

Prodam NSU 1200 C, registrirano do 1. 5. 1982, v voznom stanju, cena 23.000 din, ter dele za spačka. Todič Živorad, Gasilaka 9, Stražišče – Kranj 8486

Prodam MERCEDES 220 S, starejši letnik, po ugodni ceni. Telefon 064-22-281 8487 od 19. ure dalje

Poceni prodam ZASTAVO 101, letnik 1973. Informacije po tel. 24-009 po 16. uri 8488

Prodam AMI 8, letnik 1974, za 30.000 din. Hribar Jože, Vidmarjeva 2/a, Kranj 8489

Prodam karambolirano ZASTAVO 750, novejšo, motor nepoškodovan. Kovac Milan, Zasip, Pod hribom 5, Bled. Ogled od 16. do 18. ure 8490

Prodam ZASTAVO 750, starejši letnik, generativno obnovljeno. Rakovec Rafael, Dolenja vas 48, Selca 8491

AMI 8, letnik 1973, ugodno prodam. Telefon 77-623 dopoldan 8492

Prodam ZASTAVO 750 L, letnik 1972. Smarjan 24, Cerklje 8493

CITROEN GS prodam za 5 SM gotovine – ostalo kredit. Telefon 27-329 8494

Prodam FIAT 126-P, letnik 1977. Informacije po tel. 28-486 od 15. ure dalje 8495

R-18, nov, registriran, prodam. Telefon 064-75-706 popoldan 8496

Prodam MOŠKVIČ karavan, letnik 1979. Informacije po tel. 77-964 8497

Prodam ZASTAVO 750, neregistrirano, starejši letnik. Telefon 50-570 8498

Prodam lepo ohranjeno ZASTAVO 750, staro 4 leta. Gračnar Jože, Tavčarjeva 7, Jesenice, tel. 82-485 8499

Prodam VW 1300, letnik 1970. Kunšič Janez, Stocje 125, Kropa 8500

R-4, letnik 1977, 56.000 km, ugodno prodam. Ogled popoldan. Pohar, 64243 Brezje Št. 24 8501

Po ugodni ceni prodam ZASTAVO 101, letnik 1974, ter karambolirano ZASTAVO 101, po delih. Mulej Alojz, Dobravica 4. Podnart 8512

STANOVANJA

STANOVANJE išče mlad par brez otrok v Kranju ali bližnji okolici. Šifra: Predplačilo 8039

Dve absolventki iščeta SOBO v Kranju do marca 1982. Šifra: Absolventki 8502

ZAHVALA

Zapustila nas je naša draga mama, stara mama in teta

NEŽA ŠENK

Izkreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in sodelavcem za darovanje cvetje in denarno pomoč ter g. župniku za pogrebeni obred.

ZALUJOČI VSI NJENI!

Kokrica, 2. septembra 1981

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni izgubi drugega moža, očeta, brata in sina

MIHAELA KELBIČ-STOJANA

se izkreno zahvaljujemo sostanovalcem in prijateljem za izrečeno sožalje in darovanje cvetje, kakor tudi vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala sodelavcem in sindikatu kinopodjetja Kranj za njihovo izredno pomoč v težkih trenutkih.

ZALUJOČI: žena Rezka, sinovi Andrej, Bojan, Marjan

Kranj, 4. septembra 1981

Ob smrti našega drugega moža, očeta, deda, pradeda in strica

FRANCA STUPNIKARJA

se zahvaljujemo dr. Janezu Bajžlu za zdravniško pomoč. Hvala vsem za izraze sožalja, darovanje cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zena Angela in hči Ivanka s sorodstvom!

Zg. Bitnje pri Kranju, 4. septembra 1981

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše ljubljene

URŠKE ŠTURM

se izkreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh najtežjih trenutkih pomagali, nam izrazili sožalje, darovali vence in toliko lepega cvetja. Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred in tolakilne besede, pevcom, zvonarjem, dr. Gregoriču za trud, KZ Škofja Loka, OS Sovodenj in vsem, ki so našo ljubljeno URŠKO v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku.

Vsem in vsakemu še enkrat iskrena hvala!

VSI NJENI!

Stara Oselica, 3. septembra 1981

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega drugega sina, brata in strica

LOVRA POTOČNIKA

se izkreno zahvaljujemo vsem za darovanje cvetje in izražena sožalje ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala g. župniku za poslovilni govor in obred ter pevcom, ki so mu zapeli v zadnje slovo.

VSI NJEGOVII!

Bukov vrh, Gorenja ravan, Poljane, 26. avgusta 1981

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je v 79. letu tega zapustil naš ljubljeni mož, oče, stari oče, tast in stric

RADENKO PRODANOVIĆ

iz Šenčurja

Na zadnjo pot ga bomo spremili v torek, 8. septembra 1981, ob 16.30 izpred hiše žalosti na domače pokopališče.

ZALUJOČI: žena Metka, hčerki Hilda in Vera z družinama!

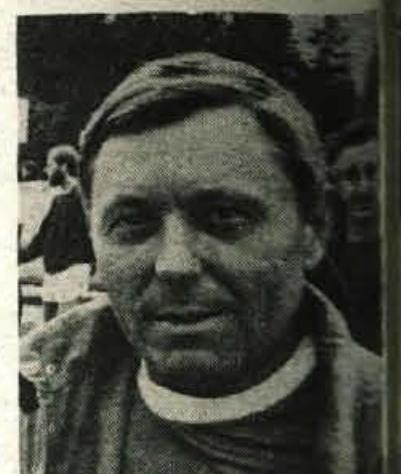
Šenčur, Tržič, Svojdrug, 6. septembra 1981

Varovati zdravje je ustavna dolžnost

Kokrica — Vse pogosteje se vračamo k naravi in gozdu, da bi v njem našli mir, se nadihali svezga zraka, prisluhnili prikritim prebivalcem gozda in za trenutek pozabili na vsakdanje skrb. V njegovem objemu često najdemo to, kar pogrešamo za utesnjenimi zidovi bivalnega prostora in delovnega mesta. Drugi gozdni tek na Kokrici, ki so ga v nedeljo odlično izpeljali domači športni delavci, je bil nova priložnost za srečanje z gozdom in za preskus telesne pripravljenosti pred zimskimi smučarskimi maratoni in vijuganjem na snežnih strminah. Izkoristilo jo je 252 delovnih ljudi in občanov, ki so se podali na šest oziroma deset kilometrov dolgo progo, speljano po letnem vadbišču Udinboršt. Tri smo zmotili po končani preskušnji.



tek. Ponavadi je to zjutraj službo. Tek me sprosti in nikoli ne tečem na silo ali volji telesa. Redno se udeležim vseh tekaških rekreativnih skušenj. Za mano je letos bil po potek okoli žice okrog Ljubljane, tek Osvobodilne, taborniški tek okoli Belškega jezera. Vse zdajšnje poteze pa so podprtene nastopom krosu za pokal Dela.«



Janez Šeruga iz Strahinja: »Vsaj trikrat tedensko pretečem trim progo v Udinboršt. Pripravljam se na zimske maratone. Lani nisem izpustil nobenega. Občasno še kolesarim, ob vsem tem pa gradim še hišo, tako da se mi za kondicijo ni treba bati. Od kar sem pričel »trimčkatie«, še nisem bil resneje bolan. Le kakšen blažji prehlad me »ujame«. Mislim, da tudi s tekom krepimo naše telo in varujemo zdravje. To pa je tudi naša ustavna dolžnost. Veliko nas je bilo danes na teku in domala na vsakem nas je več, še več jih je v gostilnah... Ne, nisem proti vsakemu kozarcu piva, še zdaleč ne. Sem pa za bolj zdravo življenje mlade generacije, ki preveč poležava in poseda, premalo pa se giblje.«

Irena Dolenc je Podobena pri Poljanah: »V srednji šoli sem se »zastrupila« z atletiko. Ljubezen do kraljice športov ni popustila niti sedaj, ko zaradi službe in dela na kmetiji časa ni na pretek. Občasno še vedno zastopam barve Olimpije. Na republiških prvenstvih se z rezultati v teku na 1500 in 3000 metrov redno uvrščam med prvo trojko, čeprav vse skupaj jemljem bolj rekreativno. Uro na dan le najdem za končanem teku mislim, da vzdržl tudi daljšo presekajo. Pa naj ta cilj ostane za mnogo tekaško priredebitv v Naketu. Vsem tem so pomembne tudi kušnje: dobro je vedeti kaj pravilnem ogrevanju in o primernih razpoloditvi moći, da le-te hitro ne usihajo. Gozdni tek na Kokrici sem izkoristil za napravitev kondicije za zimski tekmovanji. Takrat pridejo na vse tudi družinski »sobračuni«. Več tudi očetje se radi kosamo s sinovi.«

C. Zaplotnik

Tekmovanje lovskih psov

D. Sedej

Prtovec — Na sobotni republiški in lokalni tekmi po krvni sledi je sodelovalo 21 lovskih psov, od tega 14 na republiški tekmi in 5 na lokalni, dva mladička pa na preizkušnji naravnih zasnovev. Organizator letosnjega tekmovanja lovška družina Zelezničari je številne lovec z njihovimi štirinožnimi sledniki sprejela na Toli, v svojem lovskem oporišču nad Prtotovecem.

V tekmovanju so psi sledili zastreljenega sružnika v dolžini 1000 korakov. Na vsaka dva kóraka je bila v petek zvečer položena krvna sled, ki

naj pes pripelje do divjadi. V tekmi ne gre za časovni rezultat, pač pa ima ta disciplina svoja posebna meritve. Najprej ocenjujejo tako imenovano »strelomirnost«. Pri strelu mora namreč dober lovski pes brez reagiranja obmirovati na mestu. Ocenjuje se splošna vodljivost pesa, prostota ali na povodcu, pes pa mora slediti lovčevemu koraku tesno ob desnih nogih. Osrednji poudarek je dan delu na sledi, ki je točkovno tudi najviše vrednoteno. Pes mora slediti mirno, z »nizkim nosom«, če pa več kot dvakrat zaide s sledi, je izločen. Odločilno je slednjič tudi vedenje ob mrtvi divjadi, kjer najvišjo točkovno vrednost pripisujejo psu oblajaču, ki lovec z lajanjem privede do divjadi, ob najdeni divjadi pa preizkušajo tudi ostrino.

Prvo mesto na republiški tekmi je s 156 točkami dosegel Capi blegoškega vodnika Janeza Pirmata, s čimer je uvrščen v I. nagradni razred. Drugo mesto je zasedel pes Ari loveca Srečka Pintarja iz lovške družine Bohinj, dosegel pa je 152 točk. Na tretjem mestu je Boško lovec Alojza Kreka iz Poljan, ki je zbral 128 točk. Med petimi lovskimi psi na lokalni tekmi pa je dosegla prvo mesto psička Alma Tomaža Piriha iz Tržiča, ki s 136 točkami spada v prvi nagradni razred. Drugo mesto pripada Brinu Igorju Kopaci in tretje Amorju Jožetu Hauptmanu.

Zmagovalcem so podelili pokale, vsem udeležencem pa diplome za sodelovanje. Prehodni pokal je tokrat osvojil Tomaž Pirih s psičko Almo, sicer pa odličje pripada tisti lovski družini, ki bo prihodnje leto prireditelj srečanja.



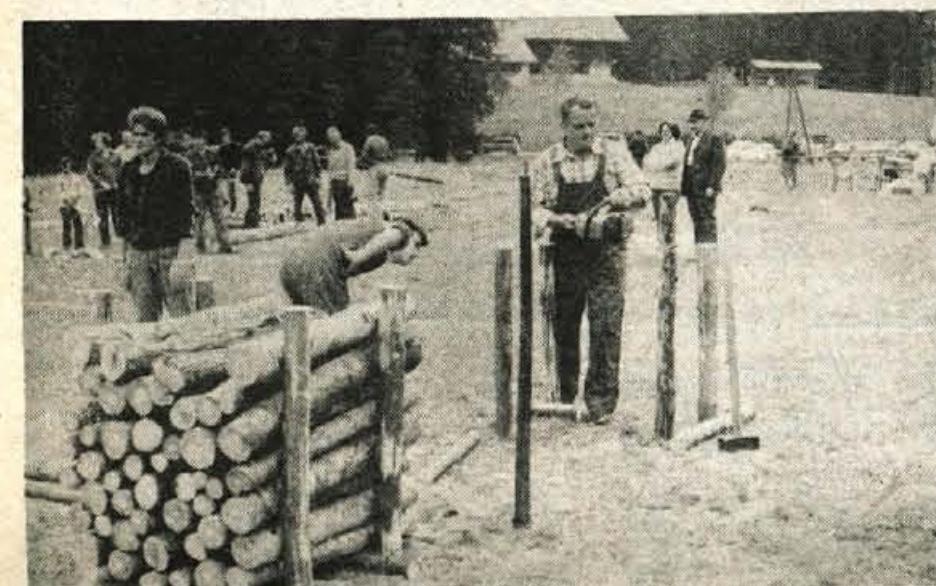
Zmagovalec sobotnega tekmi po krvni sledi Tomaž Pirih / Almo prejema prehodni pokal.

Ob tej priložnosti so zaznamovali dolgoletnim lovcom in ljubiteljem podelili tudi odlikovanje Zlate zvezde Slovenije. Zlati pokal so dobili Peter Confidenti, Poljanec in Drago Vrančič, pa Jože Weber, Marian Pintar, Beno Benedik in Anton Globocnik.

Kozarček, pa cigara, to se za pravega šuštarškega pomočnika spodbudi.

Spoštovana cehovska gospoda . . .

Tržič — »Mene je po enemu letu spet takoj priznana čast doletova, de vam, slavna gospoda tržička, z veseljam naznanim, vas, slavn' majstr' cehovč'. za eno priznano majnjo, ponizn' poprošim, vam pa, lub jungr', u roke dam in izročim usakmo in sloves'n lersprif, v kermu je zapovedan in potren, de je ush strnjast u treh let'h slovenčega jezika in lep'h kunič se učiv, le-te so ush



Na tekmovanju gozdarjev je zmaga spremnost in izkušenost...

»Delo sekača je naporno«

Na letosnjem tekmovanju gozdarjev na Pokljuki je spet zmagal Alojz Zalokar z Gorjuš – Ekipno prvi gozdarji s Pokljuke

Pokljuka — Minulo nedeljo je bilo na Mralem studencu na Pokljuki tradicionalno proizvodno tekmovanje gozdarjev, kmetov in voznikov tovornjakov za prevoz lesa. Tekmovanje v delovnih gozdarških disciplinah je pripravila konferenca osnovnih organizacij sindikata Gozdne gospodarstva Bled skupaj z občinskim svetom sindikatov Radovljice in Jesenic.

V delovnih spremnostih so tekmovali sekači in vozniki kamionov. Sekači so pokazali, kako znajo obrati meč, podirati deblo, klestiti veje, žagati s kombiniranim rezom, zasekati deblo z motorno žago, vozniki pa so nakladali okrogli les različnih debelin in sestavljali piramide iz krajih kosov okroglega lesa. Sele posneje, v tekmovanju v atraktivnih disciplinah, kjer so se delovali gledalci, se je pokazalo, koliko moči in spremnosti je treba, da se hitro prevaja hlad in ali zloži les.

Leto je med sekači tako kot lani zmagal Alojz Zalokar, drugo in tretje mesto sta si delili Franc Zorč in Čedo Aleksić, četrto je bil Lovro Beznik in peti Ilija Babić. Ekipno so bili prvi gozdarji s Pokljuke pred gozdarji Bohinja, kmeti in delavci temeljne organizacije kooperantov.

Alojz Zalokar je pri Gozdnem gospodarstvu Bled zapošlen že petindvajset let. Doma je z Gorjuš. Dolga leta je vozil traktor, zdaj na Pokljuki dela kot sekač. Alojz Zalokar se redno udeležuje tekmovanj, sodeloval je na državnih prvenstvih in na mednarodnih tekmovanjih.

»Delo sekača je teško in naporno,« pravi Alojz Zalokar, »nenehšči bi vedje spoznavanje in vožje priznanje, tudi materialno. Včasih so sekači bolje znaučili, danes je le težko dobiti delavce za delo v gozdu. Še posebej naporno je na Pokljuki, kjer delamo vso zimo, trajta pa sedem mesecov. Ne bo dolgo, ob koncu tega meseca, pa bo že zapadel prvi sneg. Včasih imamo več delna s tem, da ob snegu odhoda ne sneg, kot posneje ko jo podramo.«

Res je, da danes olajša delo mehanizacija, a hkrati temu so delovali pogoju izredno težki. Dobro

zapadali in u spomin zadržal, de so us u le-t'h let'h računske ino od use nature nauke dost dobr' osvojil in de so sprette in urne soje prste u rokodelstvu našmo na čevl'h pa škorn'h že dost dobr' utrdil, da j'h jest u imen cevga našga slav'nega ceha ino slavn'h majstrov naš'h od vuka frajat zamor'm. Toko jest zdele pros'm use jungre, de soje skuš'nske deva predme gor prnesejo in postav-

jo. Vas, slavn' majstr', pa de pred cevmo ceham in tle zbrano gospodo sojo majnjo poveste.«

Tako je v petek zvečer glavni med majstrij čevljarskega ceha nagovoril »slavno gospodo tržičko, slavne majstre cehovče, lube jungre«, ko je kot že vrsto let doslej, kar obstaja šuštarška nedelja v Tržiču, odprl »frez-sprehung« ali oprostevaj vajencev, »jungrove«, od učne dobe.

Po tri, običajno štiri, včasih pa tudi večletnemu uku pri mojstru je vajenec postal »k'sel«, pomočnik. Seveda se je moral prej izkazati pred strogim zborom v cehu združenih čevljarskih majstrov. V »ekstracimbru čevljarskega ceha, pred odprtvo »zunflade« ali po naše cehovsko skrinjo, pred prizganimi svečami, je vajenec zagovarjal med ukom predoljeno znanje.

Letos jih je prišlo na izpit štirinajst: poniznih, sramljivih fantov in dekle, ki so morali pred izkušenimi in strogimi majstri odgovarjati na zahtevna strokovna vprašanja, pa tudi na hudomušne uganke. Kot je n. pr. tale: zakaj pravimo, da je slovenčina naš materin jezik? ??? Zato, ker oče nikoli nima besed.

No, znanja je bilo več kot dovolj in prav vsi »jungr« so postali »k'sel«, dobili spričevalo in nagelj, prej pa so morali svojo zrelost še drugač potrditi: spiti kozarček žlahtne kaplje, pokadati cigaro, pri tem pa ostati trdno na nogah in nič zakašljati. Seveda to ni bilo pretežko...

Poslušamo malce pikro, popularno krilatico tržičkih šuštarjev:

Nedela j' nedela, pon'delk je plov. V tor'k na devam, v sredo pa n'mav. V četr'tk poprimev, v petek udar'm, v soboto je rajtna, potlej pa g'nar.

Sicer pa je bila letosnjša šuštarška nedelja, ki ji je bila »frez-sprehunga«, žal širšemu krogu radovednevez ne-dostopna, le uvod, prav simpatična. Obogatili so jo številni dodatki. Razstava in modna revija Peke obutve, prikaz dela v staršuštarški delavnici, nastop pihalnega orkestra in folkloristov so nedeljskemu živmed stojnicami pridali kulturno, turistično in etnografsko barvo.

H. Jelovčan



Alojz Zalokar, zmagovalec



Les je bilo treba naložiti in lepo zložiti ... Foto: D. Sedej